

NATIONAAL COHORTONDERZOEK ONDERWIJS

EEN INITIATIEF VAN HET

Hoe gaat het met uw (oud-)leerlingen?

Rapportage naar aanleiding van het
Nationaal Cohortonderzoek Onderwijs

Bestuur: **Stichting ARLANTA**

Instelling: **c.b.s. De Pionier**

Onderwijsrichting: **po**

Brin-Vestiging: **12WYoo**

Publicatiejaar: **2020**

Nationaal Regieorgaan Onderwijsonderzoek

COLOFON

Titel: Hoe gaat het met uw (oud-)leerlingen?

Rapportage naar aanleiding van het Nationaal Cohortonderzoek Onderwijs

Auteurs: NRO

Grafisch ontwerp: Nieuw-Eken, Heerlen

Foto cover: Dolph Cantrijn / HH

Publicatiedatum: oktober 2020

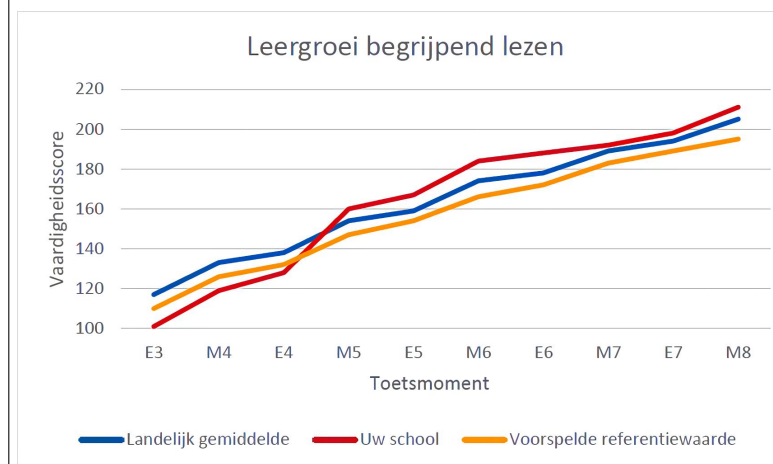
Referentienummer: 14160

© NRO 2020

Dit is een uitgave van het Nationaal Regieorgaan Onderwijsonderzoek (NRO) in samenwerking met het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS). Behalve voor intern gebruik mag niets uit deze uitgave worden vermenigvuldigd of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Nieuw! Vanaf 2021 informatie over leergroei beschikbaar

Vanaf 2021 kunnen we een hoofdstuk over de leergroei van uw leerlingen voor taal en rekenen in de rapportage toevoegen. Hierdoor kunt u de ontwikkeling van uw leerlingen vergelijken met het landelijk gemiddelde en de voorspelde referentiewaarde. Na toestemming vanuit uw bestuur gebruiken we hiervoor de toetsuitslagen uit de leerlingvolgsystemen (LVS). Een voorbeeld van een figuur uit dit toekomstig hoofdstuk vindt u hieronder. In de figuur ziet u de gemiddelde vaardigheidsscores van het onderdeel begrijpend lezen van LVS-toets eind groep 3 (E3) tot en met LVS-toets midden groep 8 (M8). Het hoofdstuk zal naast begrijpend lezen ook de leergroei van andere onderdelen bespreken, zoals spelling en rekenen-wiskunde.

Wilt u volgend jaar dit hoofdstuk in uw rapport hebben? Vul dan voor 1 januari 2021 het digitale formulier in op <https://nationaalcohortonderzoek.nl/lvs-project/>. U ontvangt dan van ons het informatiepakket met de aanmeldprocedure.

INHOUD

Inleiding	4
1 Leeswijzer	6
2 Highlights	8
3 Samenstelling leerlingpopulatie	9
4 Hoe ziet de schoolloopbaan van uw leerlingen eruit?	11
5 Hoe scoren uw leerlingen op de eindtoets?	13
6 Hoe zien uw schooladviezen eruit?	18
7 Opleidingsniveau voortgezet onderwijs	20
8 Hoe verloopt de aansluiting met het voortgezet onderwijs?	23
9 Succes in het voortgezet onderwijs: prestaties en uitval	25
10 Voorspellingskracht van eindtoets en schooladvies	27
11 Sociale verschillen	29
Bijlage 1 Berekening voorspelde referentiewaarde	33
Bijlage 2 Berekening infoboxen	34
Bijlage 3 Overzicht percentages per figuur	35
Bijlage 4 Data en bewerkingen	37

INLEIDING

De NCO-rapportages

Voor u ligt de rapportage van het Nationaal Cohortonderzoek Onderwijs (NCO) 2020. Een jaarlijkse rapportage over de positie van uw leerlingen gedurende de tijd op uw school en in het vervolgonderwijs. We tonen u de prestaties van uw leerlingen op een aantal belangrijke uitkomsten, zoals de succesansen binnen uw school en de doorstroom naar en succesansen in het vervolgonderwijs. We maken voor u inzichtelijk hoe uw leerlingen het doen in vergelijking met het landelijk gemiddelde, maar ook met andere scholen die op uw school lijken met betrekking tot enkele belangrijke kenmerken van de leerlingenpopulatie (bv. % leerlingen met een niet-westerse migratieachtergrond of % leerlingen uit eenoudergezinnen) of van de school zelf (bv. schoolgrootte of stedelijkheid): de zogeheten voorspelde referentiewaarde. Zo kunt u een eerlijke vergelijking maken. Het rapport heeft betrekking op leerlingen die in de periode 2010-2019 op uw school ingeschreven staan of hebben gestaan.

NCO

Het NCO is een nauwe samenwerking tussen het Nationaal Regieorgaan Onderwijsonderzoek (NRO) en het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS). Voor dit landelijk onderzoek maken we zoveel mogelijk gebruik van beschikbare gegevens. Door deze gegevens slim te combineren, hoeven scholen minder vaak benaderd te worden. Daarnaast stelt het ons in staat schoolleiders en bestuurders te informeren over de prestaties van hun leerlingen, zowel in de eigen school als in het vervolgonderwijs. We maken daartoe rapporten met de verzamelde gegevens uit de beschikbare databronnen. Deze rapporten worden u kosteloos en geheel vrijblijvend door het NRO verstrekt. U hoeft daar dus niets voor te doen.

De relatie met rapporten van de Inspectie van het Onderwijs en met Vensters

We willen met deze rapportage graag iets toevoegen aan de informatie die u uit andere bronnen ontvangt, zoals de informatie van de Inspectie of Vensters. Zowel voor onze rapportage als de rapportages van de Inspectie en Vensters geldt dat een belangrijk deel van het bronmateriaal hetzelfde is, namelijk gegevens uit het

Basisregister Onderwijs (BRON). Met de Inspectie hebben we afspraken gemaakt om zoveel mogelijk dezelfde definities en afbakeningen te gebruiken, zodat hierover geen discussies ontstaan en eenduidige cijfers verstrekt worden. De Inspectie vindt dat het voor de verbetering van de kwaliteit van het onderwijs juist goed is wanneer scholen de beschikking hebben over dezelfde en zelfs meer cijfers dan de Inspectie zelf. Dat past in het streven een gelijkwaardige relatie tussen inspecteurs en schoolleiders te creëren. Daarom juicht de Inspectie het toe dat het NCO deze rapporten verstrekt aan scholen, zodat scholen daarmee doelen kunnen stellen en evalueren. Uiteraard heeft de Inspectie geen toegang tot de rapporten van het NCO, maar men kan bij een bezoek aan de school natuurlijk wel vragen of de school de rapporten kent en gebruikt. Overigens staan in de NCO-rapportage ook zaken die de Inspectie zelf al kan berekenen vanuit BRON. Ook met de sectorraden is afgelopen jaar goed overleg geweest over de afstemming van de verschillende rapportages. Die zien we als complementair. Waar het NCO-rapport vooral op de hoofdlijnen analyseert, geeft Vensters meer gedetailleerde informatie. Als u geïnteresseerd bent in deze meer gedetailleerde informatie, raden we u aan om het ManagementVenster te raadplegen. (www.vensters.nl/managementvenster).

Naar een eerlijke vergelijking

Een belangrijk verschil tussen de NCO-rapporten en de overige bronnen, is dat de NCO-rapporten alle uitkomsten vergelijken met een zogeheten voorspelde referentiewaarde. Deze referentiewaarde is de voorspelde score voor uw school als we controleren voor de samenstelling van de leerlingenpopulatie (bv. aantal kinderen uit eenoudergezinnen; sociaaleconomische samenstelling). Daarnaast geven we inzicht in hoeverre kenmerken van de school (bv. schoolgrootte, denominatie, stedelijkheid) de uitkomsten bepalen. Dit wordt in aparte infoboxen gepresenteerd. Dit is mogelijk omdat we gegevens uit BRON koppelen aan gegevens uit de Sociaal-Statistische Bestanden van het CBS. Hierdoor kunnen we meer informatie leveren dan andere bronnen.

Suggesties welkom

Tot slot. Dit is de vierde rapportage in het kader van het NCO. De opzet van de rapportage is mede tot stand gekomen in overleg met een groot aantal schoolbestuurders en schoolleiders en naar aanleiding van feedback op de eerste drie rapportages. Wij blijven ieder jaar bezig de rapportages te verbeteren, en staan

altijd open voor uw commentaar en suggesties voor verbetering. Deze kunt u sturen naar het secretariaat van het NRO via info@nationaalcohortonderzoek.nl. Ook als u vragen heeft over uw rapport, neem dan gerust contact op met ons secretariaat. We helpen u graag verder. Geef daarbij dan het referentienummer van uw rapport op: 14160.

Voor de samenstelling van dit rapport zijn data afkomstig uit BRON gebruikt. In de afgelopen jaren hebben enkele scholen ons erop gewezen dat deze registerdata soms administratieve fouten bevatten, omdat ze per ongeluk door de school verkeerd zijn ingevoerd. Dit zou voor een school tot verkeerde uitkomsten kunnen leiden, bijvoorbeeld een onnatuurlijk hoog percentage zittenblijvers. Daarom heeft het NCO dit jaar extra controle uitgevoerd op de kwaliteit van de data. Als aannemelijk is dat er sprake was van een foutieve registratie, hebben we dat gecorrigeerd. Hiermee hopen we de kwaliteit van de rapporten te verbeteren. Deze correcties gelden overigens alleen voor de NCO rapporten en worden niet in BRON zelf doorgevoerd. **Voor uw school hebben we niet of nauwelijks correcties hoeven doorvoeren.**

Carla Haelermans en Rolf van der Velden, Coördinatoren Nationaal Cohortonderzoek Onderwijs

Gerard Baars, Directeur Nationaal Regieorgaan Onderwijsonderzoek

Vertrouwelijkheid en anonimiteit

De schoolrapportages die het NCO maakt zijn vertrouwelijk. Ze worden niet gedeeld met en zijn niet toegankelijk voor het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen, de Inspectie van het Onderwijs of anderen. Alle informatie wordt door het CBS en onderzoekers van het NCO in een beveiligde omgeving opgeslagen en bewerkt.

Voor dit rapport zijn bronnen gebruikt met gegevens over individuele personen. Bij verwerking van deze gegevens zijn de privacyrichtlijnen van CBS gevolgd. Dit betekent onder meer dat wanneer we gegevens tonen die betrekking hebben op het vervolgonderwijs of de achtergrond van leerlingen, gegevens over minder dan zes leerlingen niet gepresenteerd worden. Eveneens worden in die gevallen percentages lager dan 5% altijd gepresenteerd als 5%, en percentages hoger dan 95% gepresenteerd als 95%. De informatie in dit rapport is door deze werkwijze op geen enkele manier te herleiden tot individuele leerlingen of andere scholen. Om deze reden kan het zijn dat in bepaalde hoofdstukken voor uw school geen of minder cijfers gepresenteerd worden.

Voor de gegevens die betrekking hebben op de loopbanen van leerlingen tijdens uw school (dit betreft Hoofdstukken 4, 5 en 6) gelden deze beperkingen niet. Deze gegevens komen immers uit uw eigen administratie. Omdat u de eigenaar van deze informatie bent, kunt u de cijfers in die hoofdstukken zonder beperking inzien. Wij willen u er wel op wijzen dat u bij de verspreiding van deze informatie een eigen verantwoordelijkheid heeft om te voorkomen dat individuele leerlingen herkend worden.

1 LEESWIJZER

Dit rapport geeft u inzicht in de onderwijsloopbaan van uw basisschoolleerlingen. Hierbij wordt ingegaan op de schoolloopbaan van uw leerlingen gedurende het primair onderwijs en het voortgezet onderwijs. Het rapport geeft u een beeld van hoe goed uw leerlingen het doen vergeleken met een voorspelde referentiewaarde. Daarnaast wordt uw school ook vergeleken met het landelijke gemiddelde.

De getoonde grafieken laten de percentages zien van uw leerlingen én de voorspelde referentiewaarde en het landelijke gemiddelde. De referentiewaarde is de voorspelde uitkomst op basis van de kenmerken van uw school, zowel wat betreft de leerlingenpopulatie als de schoolkenmerken. In Bijlage 1 staat hoe we deze voorspelde referentiewaarde berekenen; een uitgebreide technische toelichting is te vinden op www.nationaalcohortonderzoek.nl. De voorspelde referentiewaarde geeft u een goed beeld over hoe u een uitkomst zou kunnen beoordelen: is uw schoolpercentage hoger of lager dan verwacht mag worden op basis van de kenmerken van uw school en de samenstelling van uw leerlingenpopulatie?

Tenzij anders aangegeven presenteren we bij de percentages het gemiddelde van drie opeenvolgende jaren om te zorgen dat de cijfers niet te veel worden vertekend door toevallige veranderingen: het driejaarsgemiddelde. De gebruikte jaren vindt u terug in de figuurtitels. Informatie in deze rapportage heeft alleen betrekking op leerlingen in het Nederlands bekostigd onderwijs. In hoofdstukken die betrekking hebben op de vervolgopleiding van uw leerlingen, kan het zijn dat van een deel van uw leerlingen de vervolgopleiding onbekend is, omdat zij bijvoorbeeld een vervolgopleiding in het buitenland of op een particuliere school zijn gaan doen.

Dit rapport begint met een samenvattend *Hoofdstuk 2*. In dit hoofdstuk worden een paar kernresultaten uitgelicht. Op deze manier ziet u direct waar de hoofdstukken over gaan en kunt u naar de voor u relevante hoofdstukken bladeren/scrollen. Vervolgens wordt in *Hoofdstuk 3* de samenstelling van uw leerlingenpopulatie over de jaren heen getoond. Er wordt hierbij gefocust op het percentage leerlingen met een niet-westerse migratieachtergrond, het percentage leerlingen afkomstig uit

gezinnen met een laag inkomen en het percentage leerlingen afkomstig uit eenoudergezinnen.

In Hoofdstukken 4 t/m 6 wordt ingegaan op de schoolcarrière van uw leerlingen vanaf groep 3 in het primair onderwijs. In *Hoofdstuk 4* wordt gekeken naar de schoolloopbaan van uw leerlingen. Vragen die aan bod komen zijn: blijven er relatief veel leerlingen zitten op uw school? Of heeft uw school een hoog percentage leerlingen dat een klas overslaat? Dit alles kunt u vergelijken met de voorspelde referentiewaarde voor uw school. In *Hoofdstuk 5* worden vergelijkingen gemaakt tussen uw school, de voorspelde referentiewaarde en het landelijk gemiddelde wat betreft de eindtoetsscores in groep 8. Daarnaast wordt gekeken naar de vraag: zijn op scholen met veel gewichtenleerlingen de gemiddelde eindtoetsscores ook lager? Als laatste wordt er gekeken hoe uw leerlingen gescoord hebben op de referentieniveaus rekenen, taalverzorging en leesvaardigheid van de eindtoets. In *Hoofdstuk 6* richten we ons op de basisschooladviezen. Geeft uw school voornamelijk enkelvoudige of tweevoudige adviezen? En liggen deze adviezen gelijk aan de eindtoetsscores?

Hoofdstukken 7 t/m 10 geven de schoolloopbaan van uw leerlingen weer na het afronden van de basisschool. We kijken in deze hoofdstukken vanaf leerjaar 3 in het voortgezet onderwijs omdat op veel scholen de eerdere leerjaren vaak gemengde brugklassen zijn. In *Hoofdstuk 7* leest u naar welk niveau vervolgonderwijs uw leerlingen zijn gegaan. Stromen ze door naar een vwo-opleiding, een havo-opleiding of een vmbo-opleiding? En hoe liggen die percentages in vergelijking met de voorspelde referentiewaarde en het landelijk gemiddelde? Vervolgens laten we in *Hoofdstuk 8* zien hoe de aansluiting met het voortgezet onderwijs verloopt. Daarvoor kijken we naar het percentage leerlingen dat in leerjaar 3 van het voortgezet onderwijs op een niveau zit dat afwijkt van het basisschooladvies. *Hoofdstuk 9* gaat over het succes in het voortgezet onderwijs. Hoeveel leerlingen halen onvertraagd het diploma van de opleiding waarmee ze na het verlaten van uw school gestart zijn? En hoeveel procent van de leerlingen stroomt af naar een lager niveau? In *Hoofdstuk 10* kijken we naar de mate waarin het basisschooladvies afwijkt van de score op de eindtoets en of dat effect heeft op de kans om onvertraagd het diploma te halen. De verwachting van veel mensen is dat er een trade-off is: hoe vaker de basisschooladviezen boven de eindtoetsscore

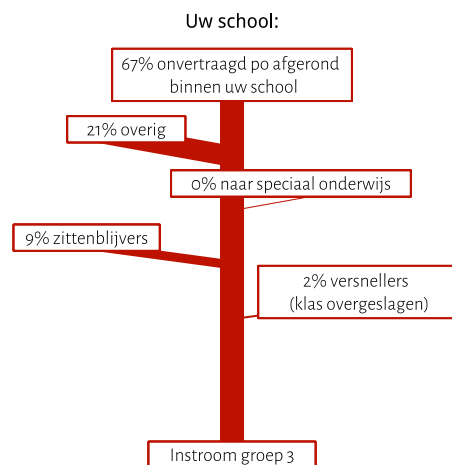
liggen, hoe lager het percentage onvertraagd geslaagden zal zijn in het voortgezet onderwijs. Maar is dit ook zo en vinden we dit ook voor uw school?

Het laatste hoofdstuk, *Hoofdstuk 11*, geeft u inzicht in de samenhang tussen sociale verschillen en onderwijskansen: het onvertraagd afronden van de basisschool en de doorstroom naar havo/vwo. Vragen die hierbij gesteld kunnen worden zijn: zijn er verschillen in onderwijskansen tussen jongens en meisjes? En zijn er verschillen tussen leerlingen met een niet-westerse migratieachtergrond en zonder een migratieachtergrond? Of tussen leerlingen uit gezinnen met een laag inkomen of een hoog inkomen? Naast de verschillen binnen uw school komt in dit hoofdstuk ook terug of deze verschillen overeenkomen met de voorspelde referentiewaarde en het landelijk gemiddelde.

Naast informatie over uw eigen school en leerlingen, de voorspelde referentiewaarde en het landelijk gemiddelde vindt u in het rapport ook boxen met landelijke informatie die nader ingaan op de in de hoofdstukken behandelde onderwerpen. Op welke specifieke leerlingenpopulatie- en schoolkenmerken deze berekeningen zijn gebaseerd, leest u in Bijlage 2. Tot slot vindt u in Bijlage 3 een overzicht van alle figuren met de bijbehorende percentages afgerond op twee decimalen: deze informatie is ook beschikbaar als Excelbestand voor uw bestuur. Bijlage 4 bevat extra informatie over de data die gebruikt is voor deze rapportage en hoe deze bewerkt is. ●

2 HIGHLIGHTS

Hoe doen uw leerlingen het op uw basisschool?

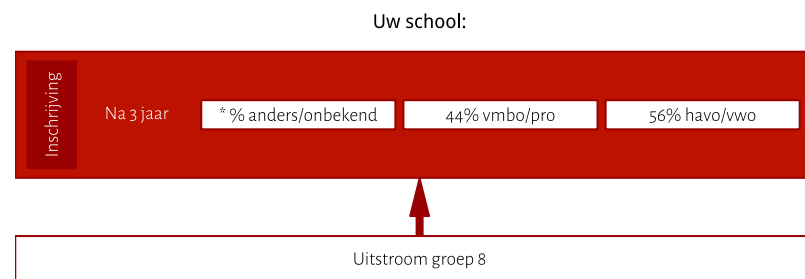
Figuur 2.1 Schoolloopbaan van uw leerlingen vanaf groep 3 in het basisonderwijs, voor de samengevoegde instroomcohorten 2011/2012, 2012/2013 en 2013/2014¹

67% van uw leerlingen rondt het basisonderwijs binnen uw school onvertraagd af. Van alle leerlingen die in groep 3 zijn ingestroomd, is 9% blijven zitten. 2% heeft een klas overgeslagen.

De gemiddelde eindtoetsscore bedraagt voor uw school 82 (zie Hoofdstuk 5). Leraren op uw school geven in 82% van de gevallen enkelvoudige adviezen en in 18% van de gevallen dubbele adviezen (zie Hoofdstuk 6). Op uw school lopen over het algemeen jongens minder vaak vertraging op dan meisjes. Leerlingen met een niet-westerse migratieachtergrond ronden vaker dan leerlingen zonder migratieachtergrond onvertraagd het po af. Leerlingen afkomstig uit gezinnen met relatief lage inkomens lopen vaker dan leerlingen uit gezinnen met een relatief hoog inkomen vertraging op (zie Hoofdstuk 11).

¹Voor alle begrippen in de figuur is de instroom in groep 3 de basis voor het percentage, op deze manier worden de kleuterjaren buiten beschouwing gelaten.

Hoe doen uw leerlingen het na uw basisschool?

Figuur 2.2 Schoolloopbaan van uw leerlingen nadat zij uw school hebben verlaten, voor de samengevoegde uitstroomcohorten 2014/2015, 2015/2016 en 2016/2017²

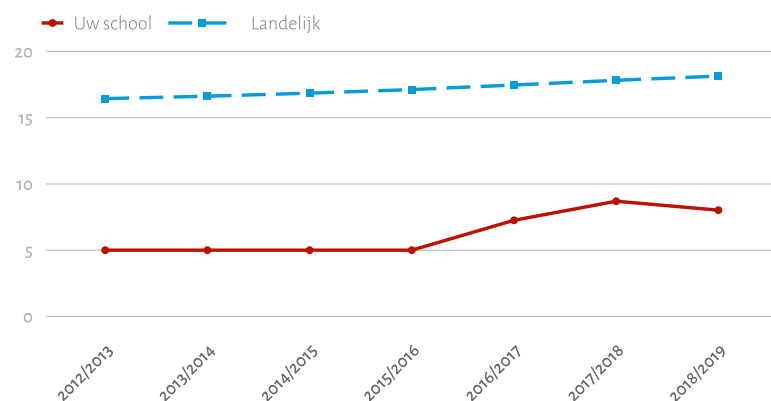
* Vanwege te kleine aantallen ($n \leq 5$) worden geen cijfers gepresenteerd.

56% van uw oud-leerlingen stroomt na het verlaten van uw school door naar het havo of vwo. 44% van uw oud-leerlingen stroomt na het verlaten van uw school door naar het vmbo of pro (zie Hoofdstuk 7 en 8). Vanuit uw school stromen over het algemeen jongens vaker door naar havo of vwo dan meisjes. Leerlingen met een niet-westerse migratieachtergrond stromen vaker door naar havo of vwo dan leerlingen zonder een migratieachtergrond. Leerlingen afkomstig uit gezinnen met lage inkomens stromen minder vaak door naar havo of vwo dan leerlingen afkomstig uit gezinnen met hoge inkomens (zie Hoofdstuk 11). ●

²Onder de categorie 'anders/onbekend' vallen ook leerlingen die in het buitenland of naar een particuliere school gaan. Alle percentages zijn op basis van de uitstroomcohorten berekend.

3 SAMENSTELLING LEERLINGENPOPULATIE

Hoe ziet de samenstelling van uw leerlingenpopulatie eruit? In de volgende figuren laten we dat zien. Er is gekeken naar het percentage leerlingen met een niet-westerse migratieachtergrond, het percentage leerlingen met ouders met een laag inkomen en het percentage leerlingen uit eenoudergezinnen. Dit hoofdstuk geeft een overzicht van de ontwikkeling in de omvang van deze groepen in uw leerlingenpopulatie. We kijken hierbij alleen naar alle leerlingen op uw school die in een bepaald schooljaar in groep 3 of hoger zitten.

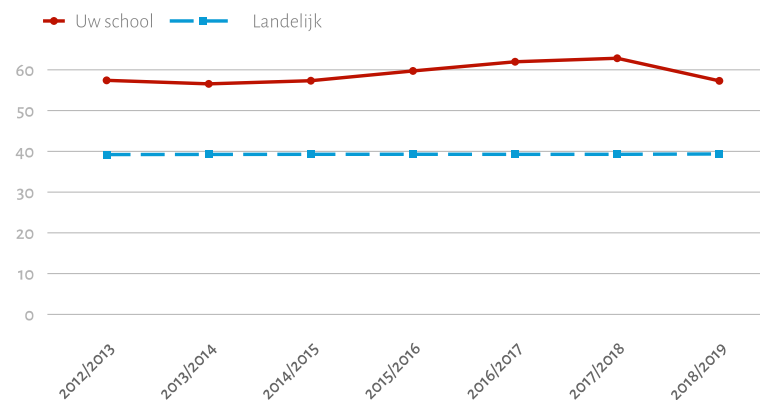
Figuur 3.1 Percentage leerlingen met een niet-westerse migratieachtergrond, voor de schooljaren 2012/2013 t/m 2018/2019³

Figuur 3.1 toont de ontwikkeling in het aandeel leerlingen met een niet-westerse migratieachtergrond. Onder leerlingen met een niet-westerse migratieachtergrond wordt verstaan: eerste- en tweedegeneratiemigranten uit niet-westerse herkomstlanden. Landelijk is het percentage leerlingen met een niet-westerse

³Het betreft hier driejaarsgemiddelden, voor meer informatie zie Bijlage 4. Als er informatie over uw school ontbreekt in de trendfiguur kan dat zijn omdat er geen gegevens beschikbaar zijn voor uw school of omdat er minder dan zes leerlingen zijn waarop het percentage is gebaseerd.

migratieachtergrond op basisscholen tussen de schooljaren 2012/2013 en 2018/2019 licht gestegen van 16% naar 18%.

In het schooljaar 2018/2019 heeft 8% van uw leerlingen een niet-westerse migratieachtergrond. Dat is lager dan het landelijk gemiddelde.

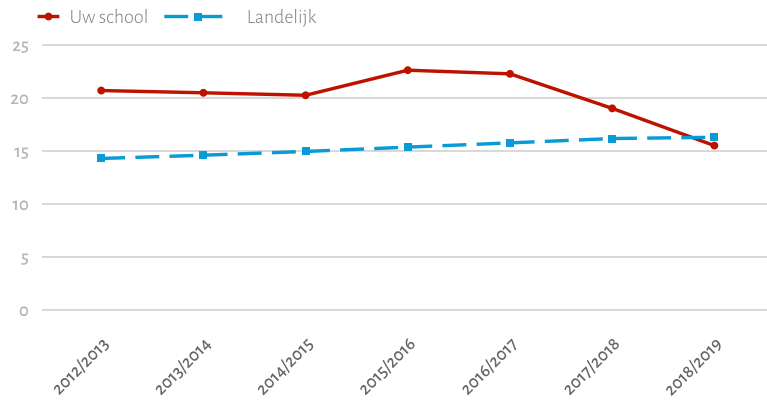

Figuur 3.2 Percentage leerlingen met ouders met een laag inkomen, voor de schooljaren 2012/2013 t/m 2018/2019⁴

In **Figuur 3.2** wordt het percentage leerlingen afkomstig uit gezinnen met relatief lage inkomens gepresenteerd. Onder gezinnen met relatief lage inkomens wordt de laagste 40% van de huishoudinkomens verstaan.

Op uw school komt in het schooljaar 2018/2019 57% van uw leerlingen uit een gezin met een relatief laag inkomen. Dat is hoger dan het landelijk gemiddelde.

⁴Zie noot 3.

Figuur 3.3 Percentage leerlingen afkomstig uit eenoudergezinnen, voor de schooljaren 2012/2013 t/m 2018/2019⁵

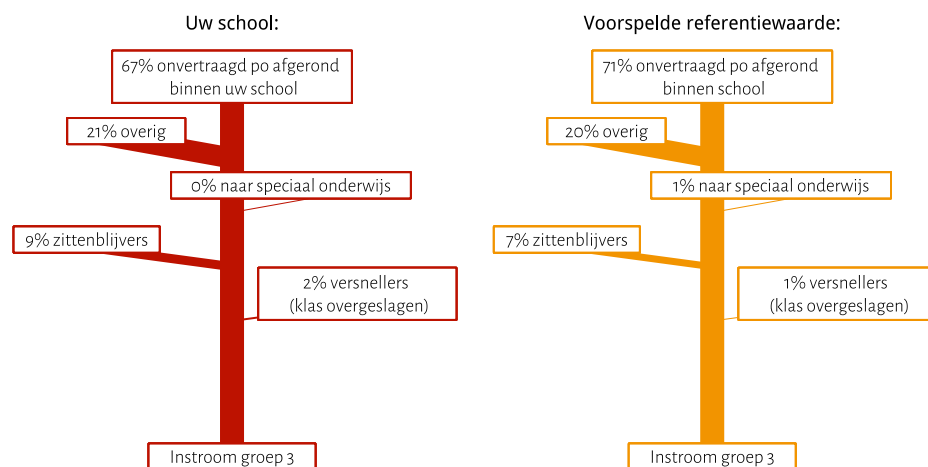
Figuur 3.3 laat de trend zien van het percentage leerlingen dat afkomstig is uit een eenoudergezin. Landelijk is het percentage basisschoolleerlingen uit een eenoudergezin tussen 2012/2013 en 2018/2019 licht gestegen van 14% naar 16%.

In het schooljaar 2018/2019 bestaat uw leerlingenpopulatie voor 16% uit leerlingen uit eenoudergezinnen. Dat is ongeveer gelijk aan het landelijk gemiddelde. ●

⁵Zie noot 3.

4 HOE ZIET DE SCHOOLLOOPBAAN VAN UW LEERLINGEN ERUIT?

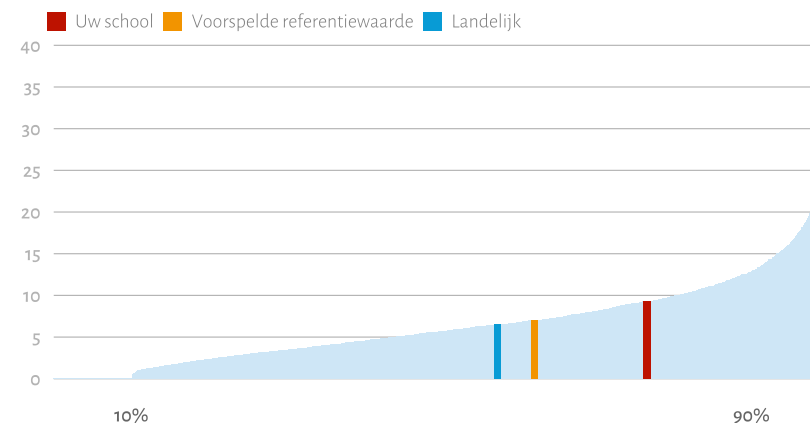
Hoe ziet de schoolloopbaan van uw leerlingen eruit? In **Figuur 4.1** geven we een overzicht. Het linker diagram betreft de instroompercentages van uw school en het rechter diagram geeft de voorspelde referentiewaarden weer.

Figuur 4.1 Schoolloopbaan van uw leerlingen vanaf groep 3 in het basisonderwijs, voor de samengevoegde instroomcohorten 2011/2012, 2012/2013 en 2013/2014⁶

Van de leerlingen op uw school, heeft 67% onvertraagd het basisonderwijs doorlopen. In vergelijking met de voorspelde referentiewaarde ligt dit percentage op uw school ongeveer even hoog. 2% heeft een klas overgeslagen. Dit is hoger dan de voorspelde referentiewaarde. 9% van uw leerlingen is blijven zitten. Dit is hoger dan de voorspelde referentiewaarde. 0% is naar het speciaal onderwijs gegaan. Wanneer we dit vergelijken met de voorspelde referentiewaarde, scoort uw school lager. De categorie 'overig' bestaat uit alle leerlingen die niet in één van de andere categorieën vallen. Hierbij gaat het vaak om leerlingen die naar een andere basisschool gaan.

⁶Voor alle begrippen in de figuur is de instroom in groep 3 de basis voor het percentage, op deze manier worden de kleuterjaren buiten beschouwing gelaten.

Figuur 4.2 Percentage zittenblijvers in het basisonderwijs vanaf groep 3 t/m groep 8, voor de samengevoegde instroomcohorten 2017/2018, 2018/2019 en 2019/2020⁷

Figuur 4.2 laat zien hoeveel procent van de leerlingen gedurende het regulier basisonderwijs doubleert. We kijken hierbij naar het totale percentage zittenblijvers voor drie instroomcohorten, ongeacht het leerjaar waarin de leerlingen zitten. In de figuur worden de scores van alle scholen in oplopende volgorde gezet. Links in het figuur ziet u de scholen met het laagste aandeel zittenblijvers, en rechts de scholen met het hoogste aandeel zittenblijvers. Uw school, de voorspelde referentiewaarde en het landelijk gemiddelde geven we daarbij apart weer. Landelijk ligt het percentage zittenblijvers op 6%, maar dat varieert: landelijk liggen de scholen met het 10% laagste aandeel zittenblijvers onder de 0% en de scholen met het 10% hoogste aandeel zittenblijvers boven de 13%.

Voor uw school ligt het percentage zittenblijvers op 9%. In vergelijking met de voorspelde referentiewaarde ligt het percentage op uw school hoger. In vergelijking met het landelijk gemiddelde blijven er op uw school meer leerlingen zitten.

⁷In verband met de leesbaarheid zijn alle waarden boven de 40% zittenblijvers in dit figuur afgerond op 40% zittenblijvers. In zowel de onderstaande tekst als in Bijlage 3 zijn deze cijfers niet afgerond.

Box 4.1 Welke kenmerken versterken de kans om te blijven zitten gedurende de basisschool?

Landelijk blijven leerlingen het vaakst zitten in groep 3. Er zijn een heleboel kenmerken die het zittenblijven beïnvloeden, zowel leerling- als schoolkenmerken. Hierbeneden worden de belangrijkste leerling- en schoolkenmerken beschreven die de kans op zittenblijven verhogen.

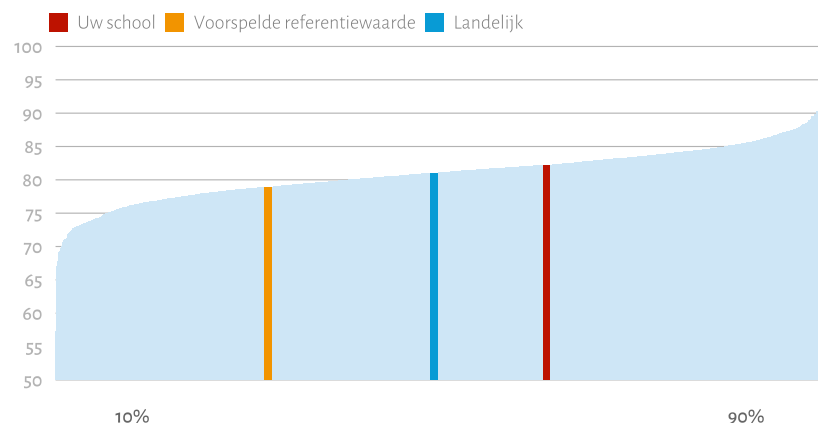
- Leerlingen wonend in een huishouden zonder juridische ouders hebben een grotere kans dan leerlingen die in een tweeoudergezin wonen
- Gewichtenleerlingen hebben een grotere kans
- Leerlingen waarvan de moeder een uitkering heeft hebben een grotere kans dan leerlingen waarvan de moeder werkt

- Leerlingen op scholen met een openbare grondslag hebben een grotere kans dan leerlingen op scholen met een gemengde grondslag maar een lagere kans dan leerlingen op scholen met een algemeen bijzondere grondslag
- Leerlingen op scholen in een niet-stedelijk gebied hebben een grotere kans dan leerlingen op scholen in een zeer sterk stedelijk gebied

5 HOE SCOREN UW LEERLINGEN OP DE EINDTOETS?

Om te kijken hoe uw leerlingen het doen op uw school, kijken we eerst naar de gemiddelde eindtoetsscore⁸. We zetten deze eindtoetsscore af tegen het aantal zittenblijvers, onvertraagden en versnellers op uw school. Ook kijken we of er een samenhang is tussen het percentage gewichtenleerlingen en de gemiddelde eindtoetsscore op uw school. Tot slot, kijken we naar de verschillende referentieniveaus die bestaan binnen de eindtoetsscore.

Figuur 5.1 Gemiddelde eindtoetsscore in vergelijking met andere scholen met dezelfde soort eindtoets, voor de samengevoegde schooljaren 2016/2017, 2017/2018 en 2018/2019

In **Figuur 5.1** wordt de gemiddelde eindtoetsscore vergeleken met alle andere basisscholen in Nederland met dezelfde eindtoets. In de figuur worden de scores van alle scholen in oplopende volgorde gezet, waarbij het percentage van uw school, de voorspelde referentiewaarde en het landelijk gemiddelde apart worden uitgelicht. De cijfers die in dit hoofdstuk worden gepresenteerd hebben betrekking

⁸De gebruikte eindtoets voor uw school is gebaseerd op een aantal beslisregels, deze vindt u in Bijlage 4.

op de toets die u afneemt op uw school, namelijk: IEP Eindtoets⁹. De gemiddelde score van die eindtoets ligt landelijk op 81 en dat varieert. De 10% scholen met de laagste eindtoetsscores liggen onder de 76 en de 10% scholen die het hoogst scoren op de eindtoets, liggen boven de 86.

Op uw school ligt de gemiddelde eindtoetsscore op 82. Deze gemiddelde eindtoetsscore ligt ongeveer gelijk aan de voorspelde referentiewaarde en ongeveer gelijk aan het landelijk gemiddelde.

Box 5.1 Welke kenmerken versterken de kans op een hoge eindtoets-score?

Onder een hoge eindtoets-score wordt verstaan een score van ten minste vwo-niveau. Er zijn een heleboel kenmerken die het behalen van een hoge eindtoets-score beïnvloeden. Hieronder worden de belangrijkste leerling- en schoolkenmerken beschreven die de kans op een hoge eindtoets-score versterken.

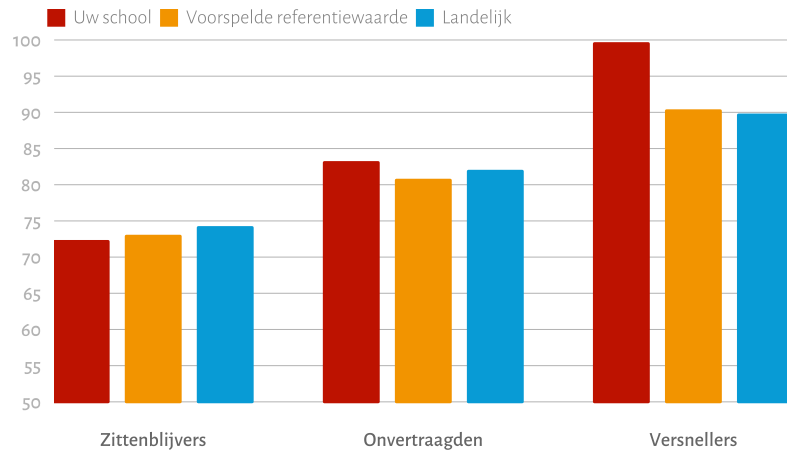

- Leerlingen zonder gewicht hebben een grotere kans
- Leerlingen uit gezinnen met een hoog inkomen hebben een grotere kans
- Leerlingen wonend in een tweoudergezin hebben een grotere kans dan leerlingen die wonen in een huishouden zonder juridische ouders
- Hoe hoger het percentage leerlingen afkomstig uit hoge inkomensgezinnen, des te groter de kans

- Leerlingen op scholen in een zeer sterk stedelijk gebied hebben een grotere kans dan leerlingen op scholen in een niet-stedelijk gebied
- Leerlingen op scholen met een gemengde grondslag hebben een grotere kans dan leerlingen op scholen met een openbare grondslag

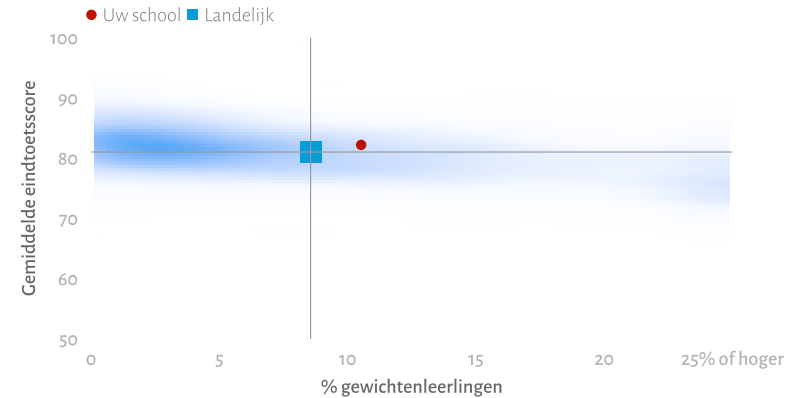
⁹De eindtoets gebruikt door het grootste deel van de leerlingen in het laatste schooljaar van Figuur 5.1 is bepalend. Dit kan ertoe leiden dat de cijfers in deze figuur gebaseerd zijn op één of twee schooljaren en niet op alle leerlingen die een eindtoets hebben gemaakt.

Figuur 5.2 Gemiddelde eindtoetsscores van zittenblijvers, onvertraagden en versnellers met dezelfde soort eindtoets, voor de samengevoegde *uitstroomcohorten* 2016/2017, 2017/2018 en 2018/2019

In **Figuur 5.2** kijken we naar de gemiddelde eindtoetsscores van leerlingen die zijn blijven zitten, leerlingen die de basisschool zonder vertraging hebben afgerond en leerlingen die een jaar hebben overgeslagen (versnellers). De gemiddelde eindtoetsscore van zittenblijvers met de IEP Eindtoets ligt landelijk op 74. Voor leerlingen die onvertraagd hun basisschool hebben afgerond ligt de gemiddelde eindtoetsscore op 82 en voor versnellers op 90.

In de figuur kunt u zien in hoeverre uw school hoger, lager of gelijk scoort in vergelijking met de voorspelde referentiewaarde en het landelijk gemiddelde.

Figuur 5.3 Relatie eindtoetsscore en gewichtenleerlingen: de gemiddelde eindtoetsscore afgezet tegen het percentage gewichtenleerlingen, met scholen die dezelfde eindtoets afnemen, voor de samengevoegde *schooljaren* 2016/2017, 2017/2018 en 2018/2019¹⁰

In **Figuur 5.3** laten we de gemiddelde eindtoetsscores van scholen zien ten opzichte van het percentage gewichtenleerlingen.¹¹ Via een heatmap laten we de verdeling van alle basisscholen zien. Deze heatmap heeft verschillende kleurengadaties: hoe donkerder de kleur blauw is, des te meer scholen zich op die plek van het kwadrant bevinden. Op de verticale as staat de gemiddelde eindtoetsscore van de IEP Eindtoets. Het landelijk gemiddelde voor uw eindtoets bedraagt 81. Op de horizontale as staat het percentage gewichtenleerlingen. Het landelijk gemiddelde ligt op 9%. In de figuur vormt het landelijk gemiddelde het snijpunt van de horizontale en verticale as.

De vraag is of er een relatie bestaat tussen het percentage gewichtenleerlingen en de gemiddelde eindtoetsscore: de verwachting is dat hoe hoger het percentage gewichtenleerlingen, des te lager de gemiddelde eindtoetsscore. En andersom: hoe lager het percentage gewichtenleerlingen, des te hoger de gemiddelde eindtoetsscore.

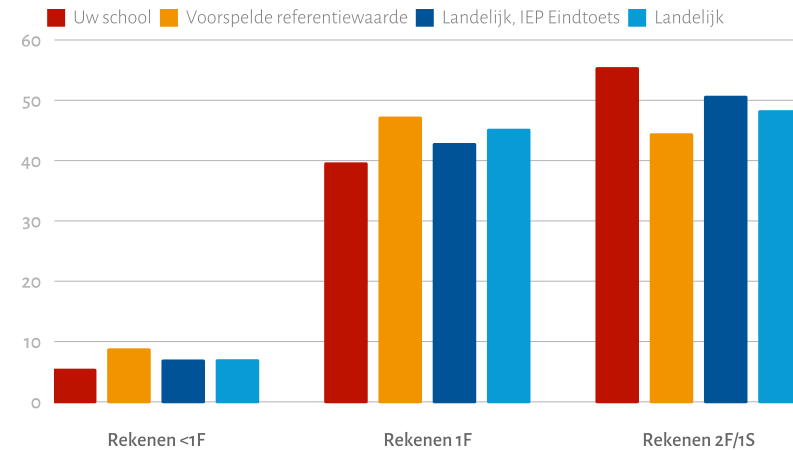
¹⁰In verband met de leesbaarheid zijn alle waarden boven de 25% gewichtenleerlingen in dit figuur afgerond op 25% gewichtenleerlingen. In zowel de onderstaande tekst als in Bijlage 3 zijn deze cijfers niet afgerond.

¹¹De percentages betreffen de oude gewichtenregeling op basis van het opleidingsniveau van de ouders van de leerling.

De figuur laat zien dat deze verwachting voor een derde van de scholen niet opgaat. Voor ongeveer 11% van de scholen geldt dat ze een hoog percentage gewichtenleerlingen hebben, maar hoger dan landelijk scoren op de eindtoets (de scholen in het kwadrant rechtsboven). Voor 24% van de scholen geldt juist het omgekeerde: ze hebben relatief weinig gewichtenleerlingen, maar scoren toch lager dan het landelijk gemiddelde op de eindtoets (de scholen in het kwadrant linksonder). Bij een aantal scholen lijkt de vooraf geformuleerde verwachting wel te bestaan: ongeveer 39% van de scholen kan worden omschreven als een school met een laag percentage gewichtenleerlingen en een relatief hogere score op de eindtoets (de scholen in het kwadrant linksboven). 26% van de scholen kan worden omschreven als een school met een hoog percentage gewichtenleerlingen en een relatief lage gemiddelde score van de eindtoets (scholen in het kwadrant rechtsonder). Het kan voorkomen dat een school dermate dicht op een as ligt dat de school niet ingedeeld is in een van de vier kwadranten.

Uw school kan worden omschreven als een school waarvan het percentage gewichtenleerlingen hoger ligt dan het landelijk gemiddelde en waar de eindtoetsscore ongeveer gelijk aan het landelijk gemiddelde is.

Naast de eindtoetsscore, worden ook op het gebied van taal en rekenen referentieniveaus gerapporteerd per leerling. Over het algemeen geldt dat leerlingen die aan het einde van groep 8 een referentieniveau van 1F hebben bereikt, dat onderdeel goed beheersen. In dit hoofdstuk maken we een uitsplitsing naar: rekenen, taalverzorging en leesvaardigheid.

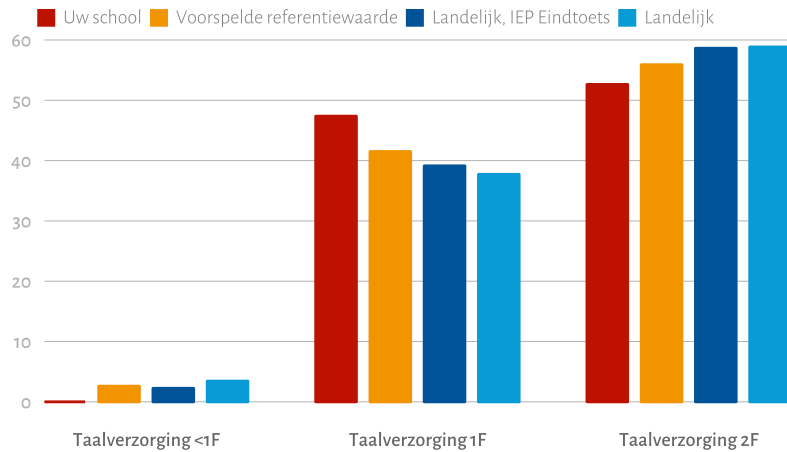

Figuur 5.4 Verdeling leerlingen naar referentieniveaus rekenen, voor de samengevoegde uitstroomcohorten 2016/2017, 2017/2018 en 2018/2019

In **Figuur 5.4** kijken we naar de referentieniveaus van de leerlingen op het gebied van rekenen. In de figuur staan naast de percentages voor uw school, de voorspelde referentiewaarde en het landelijk gemiddelde. Ook is er in dit figuur een landelijke score weergegeven voor alle scholen met dezelfde eindtoets als uw school, namelijk: IEP Eindtoets. In de vergelijkingen tussen uw school en het landelijk gemiddelde maken we gebruik van het landelijk gemiddelde specifiek voor uw eindtoets.

Landelijk bedraagt het percentage leerlingen onder het fundamentele referentieniveau 1F 7%, het percentage leerlingen met referentieniveau 1F is 45% en het landelijk percentage leerlingen dat referentieniveau 2F/1S scoort is 48%.

Het percentage oud-leerlingen op uw school dat een toetsscore voor rekenen onder referentieniveau 1F heeft is lager dan de voorspelde referentiewaarde. Ten opzichte van het landelijk gemiddelde ligt uw schoolpercentage ongeveer even hoog. Het percentage oud-leerlingen op uw school dat een toetsscore voor rekenen op referentieniveau 1F heeft is ongeveer even hoog als de voorspelde referentiewaarde. Dit is gelijk aan het landelijk gemiddelde. Het percentage oud-leerlingen op uw school met referentieniveau 2F/1S is hoger dan de voorspelde referentiewaarde. Ten opzichte van het landelijk gemiddelde ligt uw schoolpercentage ongeveer even hoog.

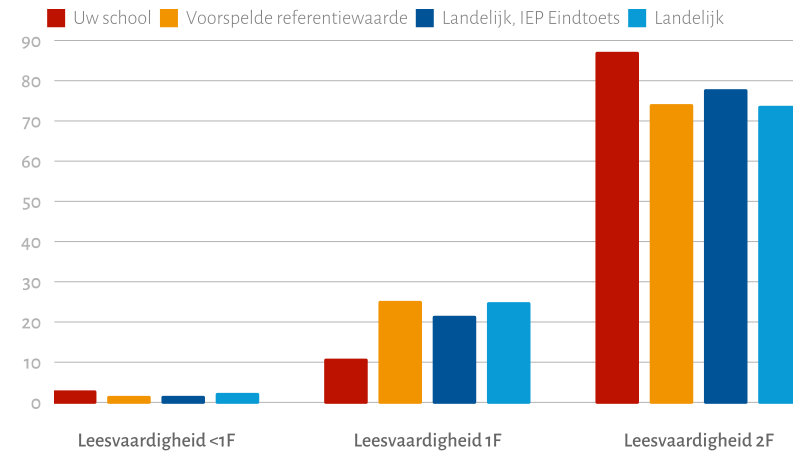
Figuur 5.5 Verdeling leerlingen naar referentieniveaus taalverzorging, voor de samengevoegde uitstroomcohorten 2016/2017, 2017/2018 en 2018/2019

In **Figuur 5.5** kijken we naar de verdeling van de leerlingen wat betreft de referentieniveaus van taalverzorging. In de figuur staan naast de percentages per referentieniveau voor uw school, ook de verdeling die verwacht zou worden op basis van de voorspelde referentiewaarde en het landelijk gemiddelde. Wederom is in dit figuur een landelijke verdeling weergegeven voor alle scholen met dezelfde eindtoets als uw school, namelijk: IEP Eindtoets. In de vergelijkingen tussen uw school en het landelijk gemiddelde maken we gebruik van het landelijk gemiddelde specifiek voor uw eindtoets.

Wanneer we kijken naar de landelijke verdeling, ligt 3% onder het fundamenteel referentieniveau 1F. Het percentage leerlingen met referentieniveau 1F is 38% en voor referentieniveau 2F ligt dit op 59%.

Het percentage oud-leerlingen op uw school dat een toetsscore voor taalverzorging onder referentieniveau 1F heeft is lager dan de voorspelde referentiewaarde. Ten opzichte van het landelijk gemiddelde ligt uw schoolpercentage lager. Het percentage oud-leerlingen op uw school dat een toetsscore voor taalverzorging op referentieniveau 1F heeft is ongeveer even hoog als de voorspelde referentiewaarde. Dit is hoger dan het landelijk gemiddelde. Het percentage oud-leerlingen op uw

school met referentieniveau 2F/1S is ongeveer even hoog als de voorspelde referentiewaarde. Ten opzichte van het landelijk gemiddelde ligt uw schoolpercentage ongeveer even hoog.

Figuur 5.6 Verdeling leerlingen naar referentieniveaus leesvaardigheid, voor de samengevoegde uitstroomcohorten 2016/2017, 2017/2018 en 2018/2019

Tot slot kijken we in **Figuur 5.6** naar de verdeling van de leerlingen op het referentieniveau leesvaardigheid. In de figuur wordt uw school, de voorspelde referentiewaarde en het landelijk gemiddelde weergegeven. Daarnaast is ook de landelijke verdeling toegevoegd die enkel is gebaseerd op scholen met dezelfde eindtoets als uw school, namelijk: IEP Eindtoets. In de vergelijkingen tussen uw school en het landelijk gemiddelde maken we gebruik van het landelijk gemiddelde specifiek voor uw eindtoets.

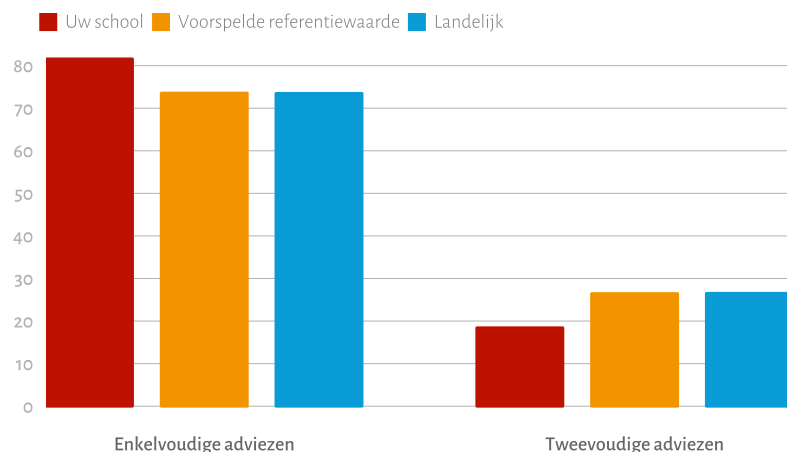
Het landelijke percentage leerlingen dat lager heeft gescoord dan referentieniveau 1F bedraagt 2%, het percentage leerlingen met een referentieniveau 1F ligt op 25%. 73% van de leerlingen heeft referentieniveau 2F.

Het percentage oud-leerlingen op uw school dat een toetsscore voor leesvaardigheid onder referentieniveau 1F heeft is ongeveer even hoog als de voorspelde referentiewaarde. Ten opzichte van het landelijk gemiddelde ligt uw

schoolpercentage ongeveer even hoog. Het percentage oud-leerlingen op uw school dat een toetsscore voor leesvaardigheid op referentieniveau 1F heeft is lager dan de voorspelde referentiewaarde. Dit is lager dan het landelijk gemiddelde. Het percentage oud-leerlingen op uw school met referentieniveau 2F/1S is hoger dan de voorspelde referentiewaarde. Ten opzichte van het landelijk gemiddelde ligt uw schoolpercentage hoger. ●

6 HOE ZIEN UW SCHOOLADVIEZEN ERUIT?

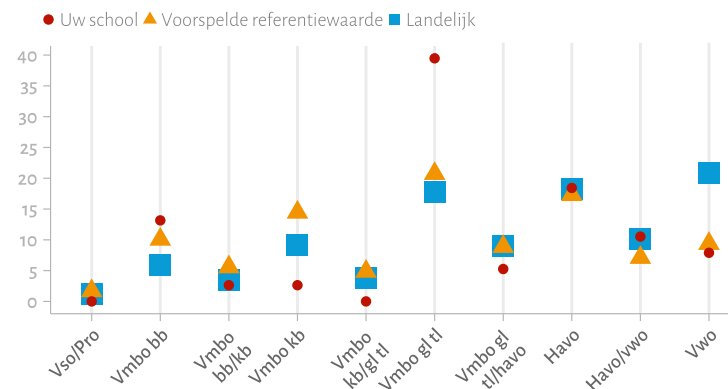
In dit hoofdstuk kijken we naar de adviezen die uw school geeft aan leerlingen. Allereerst bekijken we in hoeverre enkelvoudige of tweevoudige adviezen aan leerlingen in groep 8 worden gegeven. Daarnaast tonen we welke adviezen gegeven worden.

Figuur 6.1 Verdeling leerlingen naar type basisschooladvies, voor de samengevoegde schooljaren 2016/2017, 2017/2018 en 2018/2019

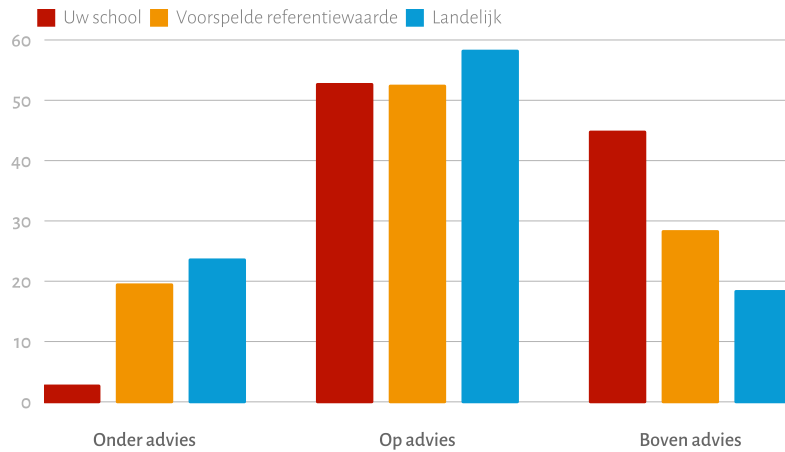
In **Figuur 6.1** is de verdeling van de basisschooladviezen gepresenteerd. Basisscholen in Nederland geven gemiddeld in 73% van de gevallen een enkelvoudig advies aan leerlingen van groep 8. 27% van de leerlingen krijgt een tweevoudig basisschooladvies.

Het percentage enkelvoudige adviezen op uw school bedraagt 82% en dit is hoger dan de voorspelde referentiewaarde en tevens hoger dan het landelijk gemiddelde. Het aandeel leerlingen met tweevoudige adviezen op uw school is 18%. Dit percentage is lager dan de voorspelde referentiewaarde en tevens lager dan het landelijk gemiddelde.

Figuur 6.2 Verdeling basisschooladvies, voor de samengevoegde schooljaren 2016/2017, 2017/2018 en 2018/2019

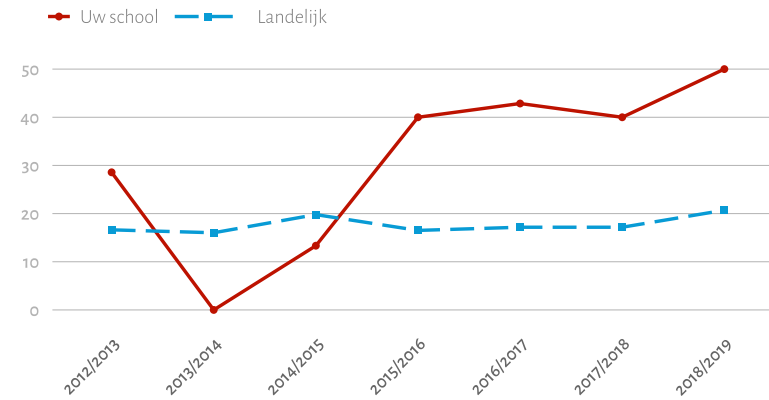
Welke adviezen worden gegeven, wordt duidelijk uit **Figuur 6.2**. De meeste adviezen worden landelijk gezien gegeven voor vwo, namelijk 21%. Het tweede meest gegeven advies is havo (18%). Het derde meest gegeven advies is vmbo gl/tl (18%). In de figuur kunt u zien in welke mate uw school deze en andere adviezen heeft gegeven.

Figuur 6.3 Percentage leerlingen met eindtoetsscore dat onder, op of boven het gekregen basisschooladvies ligt, voor de samengevoegde schooljaren 2016/2017, 2017/2018 en 2018/2019¹²

Hoe verhoudt uw basisschooladvies zich tot de uitslag van de eindtoets? Dit wordt gepresenteerd in **Figuur 6.3**. Uit de figuur blijkt dat landelijk gezien 24% van de leerlingen een eindtoetsscore heeft die onder het advies van de basisschool ligt. Landelijk heeft 58% een eindtoetsscore die op het niveau van het gegeven basisschooladvies ligt. 18% van de leerlingen heeft een eindtoetsscore die boven het gegeven basisschooladvies ligt.

Op uw school heeft 3% van uw leerlingen een eindtoetsscore die onder het gegeven basisschooladvies ligt. Dit is lager dan de voorspelde referentiewaarde en tevens lager dan het landelijk gemiddelde. 53% van uw leerlingen heeft een eindtoetsscore die overeenkomt met het gegeven basisschooladvies. Dit percentage is ongeveer evenveel als de voorspelde referentiewaarde en ook ongeveer evenveel als het landelijk gemiddelde. Op uw school behaalt 45% van uw leerlingen een eindtoetsscore die boven het gegeven basisschooladvies ligt. Dit is hoger dan de voorspelde referentiewaarde, en tevens hoger dan het landelijk gemiddelde.

Figuur 6.4 Percentage leerlingen dat een eindtoetsscore heeft behaald dat boven het basisschooladvies ligt, voor de schooljaren 2012/2013 t/m 2018/2019¹³

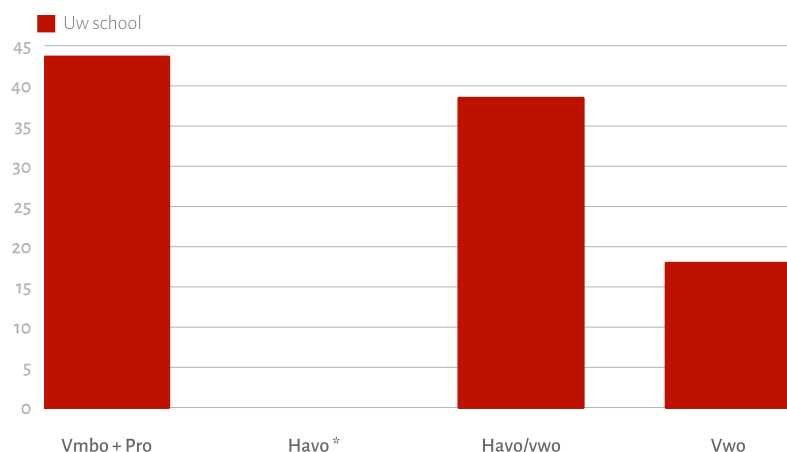
In hoeverre is het percentage leerlingen dat een eindtoetsscore heeft boven het gegeven advies, de afgelopen jaren veranderd? Dit wordt gepresenteerd in **Figuur 6.4**. Het landelijk percentage leerlingen met een eindtoetsscore die boven het basisschooladvies ligt, is gestegen tussen 2012/2013 en 2018/2019 van 17% naar 21%. In de figuur kunt u zien in hoeverre uw school afwijkt van de landelijke trend. ●

¹²De toelichting op de wijze waarop deze indicator berekend is, vindt u in Bijlage 4.

¹³Ieder schooljaar gaat alleen over cijfers van dat jaar. Als er informatie over uw school ontbreekt in de trendfiguur kan dat zijn omdat er geen gegevens beschikbaar zijn voor uw school.

7 OPLEIDINGSNIVEAU VOORTGEZET ONDERWIJS

Waar gaan uw leerlingen naar toe nadat ze uw school verlaten hebben? Op welk niveau vervolgen uw oud-leerlingen hun opleiding? De figuren in dit hoofdstuk tonen de onderwijsbestemming van uw oud-leerlingen in het derde leerjaar van het voortgezet onderwijs. De eerste twee jaren laten we vanwege de brugperiode buiten beschouwing.

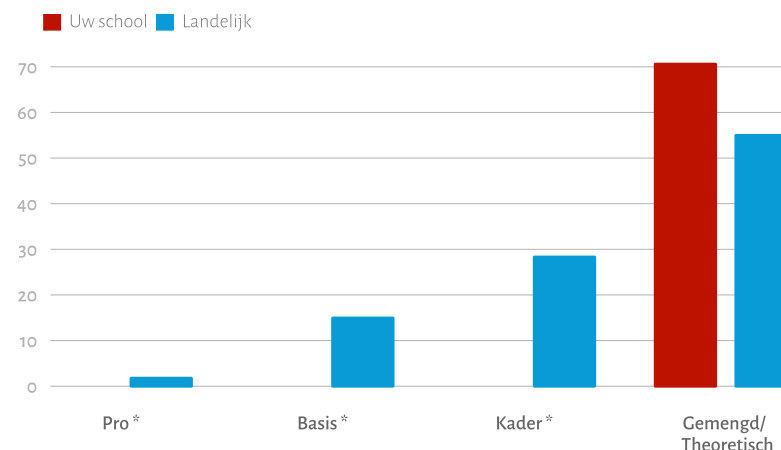

Figuur 7.1 Procentuele verdeling niveau voortgezet onderwijs oud-leerlingen in leerjaar 3 van het voortgezet onderwijs, voor de samengevoegde uitstroomcohorten 2014/2015, 2015/2016 en 2016/2017

* Vanwege te kleine aantallen ($n \leq 5$) worden geen cijfers gepresenteerd.

Figuur 7.1 laat een procentuele verdeling van het niveau in het voortgezet onderwijs zien van oud-leerlingen in hun derde leerjaar van het voortgezet onderwijs.

Van uw school is 18% van de leerlingen doorgestroomd naar een vwo-opleiding. Het percentage doorstomers naar het havo/vwo is 38%. Het percentage doorstomers naar het vmbo en praktijkonderwijs is 44%.

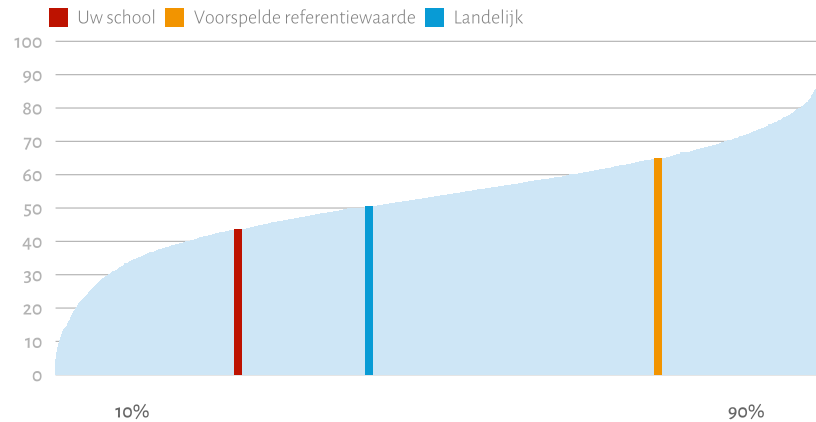
Figuur 7.2 Procentuele verdeling oud-leerlingen die zijn doorgestroomd naar het vmbo of praktijkonderwijs over de verschillende niveaus, in leerjaar 3 van het voortgezet onderwijs, voor de samengevoegde uitstroomcohorten 2014/2015, 2015/2016 en 2016/2017

* Vanwege te kleine aantallen ($n \leq 5$) worden geen cijfers gepresenteerd.

In **Figuur 7.2** laten we zien op welk niveau oud-leerlingen binnen de keuze voor het vmbo en praktijkonderwijs terecht zijn gekomen. Landelijk stroomt 2% door naar het praktijkonderwijs. 15% stroomt door naar de vmbo basisberoepsgerichte leerweg, 28% naar de vmbo kaderberoepsgerichte leerweg en 55% naar de gemengde/theoretische leerweg.

Van uw oud-leerlingen die naar het praktijkonderwijs of het vmbo zijn gegaan is 71% doorgestroomd naar een opleiding in de gemengde of theoretische leerweg.

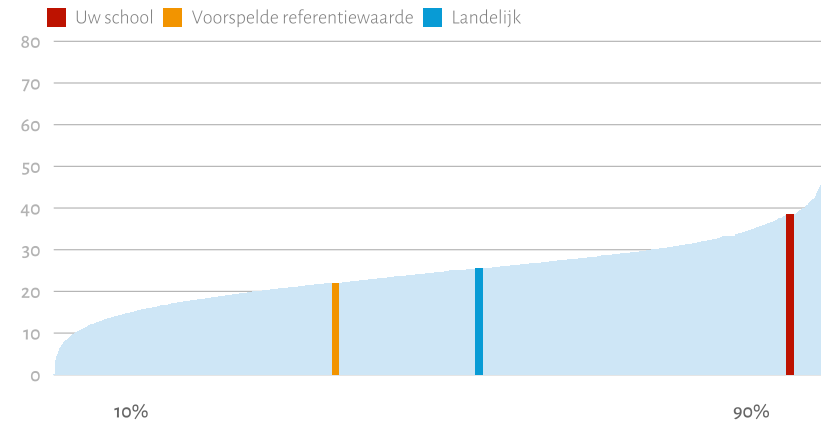
Wat leiden we af uit deze gegevens over doorstromende oud-leerlingen? Dat wordt duidelijker als we ze in een breder perspectief plaatsen door de doorstroomcijfers te vergelijken met die van andere scholen en met de score van de voorspelde referentiewaarde. In de **Figuren 7.3, 7.4 en 7.5** geven we de scores van alle scholen in oplopende volgorde weer. Links ziet u wederom de scholen met de laagste scores en rechts de scholen met de hoogste scores. In die figuren worden met gekleurde lijnen uw school, de voorspelde referentiewaarde en het landelijk gemiddelde uitgelicht.

Figuur 7.3 Percentage oud-leerlingen dat in leerjaar 3 van het voortgezet onderwijs in het vmbo of praktijkonderwijs zit, in vergelijking met andere scholen, voor de samengevoegde *uitstroomcohorten* 2014/2015, 2015/2016 en 2016/2017

Figuur 7.3 laat zien dat landelijk gezien 50% van de basisschoolleerlingen doorstroomt naar het vmbo of praktijkonderwijs en dit percentage varieert tussen scholen: landelijk liggen de 10% scholen met de laagste doorstroompercentages naar het vmbo of praktijkonderwijs onder de 34% en de 10% scholen met de hoogste doorstroompercentages boven de 72%.

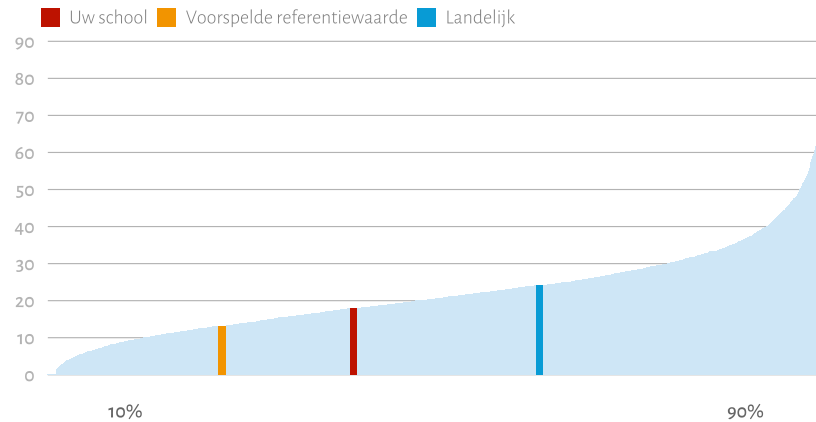
Het percentage doorstomers naar het vmbo of het praktijkonderwijs vanuit uw school is 44%. Dat is lager dan de voorspelde referentiewaarde, maar ongeveer gelijk aan het landelijk gemiddelde.

Figuur 7.4 Percentage oud-leerlingen dat in leerjaar 3 van het voortgezet onderwijs op het havo of havo/vwo zit, in vergelijking met andere scholen, voor de samengevoegde *uitstroomcohorten* 2014/2015, 2015/2016 en 2016/2017

Figuur 7.4 laat zien dat 25% van alle basisschoolleerlingen doorstroomt naar het havo. Dit varieert tussen scholen: landelijk liggen de 10% laagst scorende scholen onder de 15% en de 10% scholen met de hoogste scores kennen een doorstroompercentage van boven de 34%.

Vanuit uw school is het percentage doorstomers naar het havo 38% en dit is hoger dan de voorspelde referentiewaarde. Het percentage van uw school ligt hoger dan het landelijk gemiddelde.

Figuur 7.5 Percentage oud-leerlingen dat in leerjaar 3 van het voortgezet onderwijs in het vwo zit, voor de samengevoegde *uitstroomcohorten* 2014/2015, 2015/2016 en 2016/2017

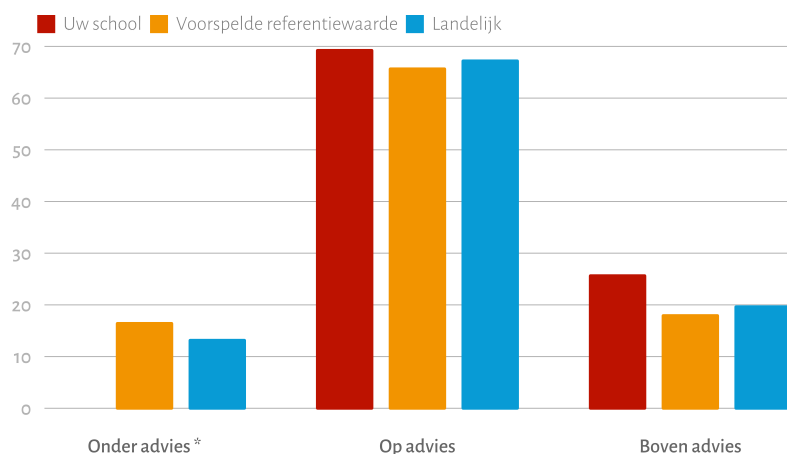
Figuur 7.5 toont dat landelijk gezien 24% van de basisschoolleerlingen naar het vwo gaat. Het aantal leerlingen dat doorstroomt naar het vwo varieert tussen scholen: landelijk liggen de 10% laagst scorende scholen onder de 9% en de 10% scholen met de hoogste scores kennen een doorstroompercentage naar het vwo van boven de 37%.

18% van uw oud-leerlingen stroomt door naar het vwo. Dat percentage ligt boven de voorspelde referentiewaarde, maar onder het landelijk percentage.

8 HOE VERLOOPT DE AANSLUITING MET HET VOORTGEZET ONDERWIJS?

Hoe verloopt de aansluiting tussen de basisschool en het voortgezet onderwijs? Een belangrijke aanwijzing daarvoor is hoeveel oud-leerlingen in het derde leerjaar een opleiding volgen die overeenkomt met het basisschooladvies. Ook is relevant hoe vaak oud-leerlingen terechtkomen in een opleiding in het voortgezet onderwijs die boven of onder het basisschooladvies ligt.¹⁴

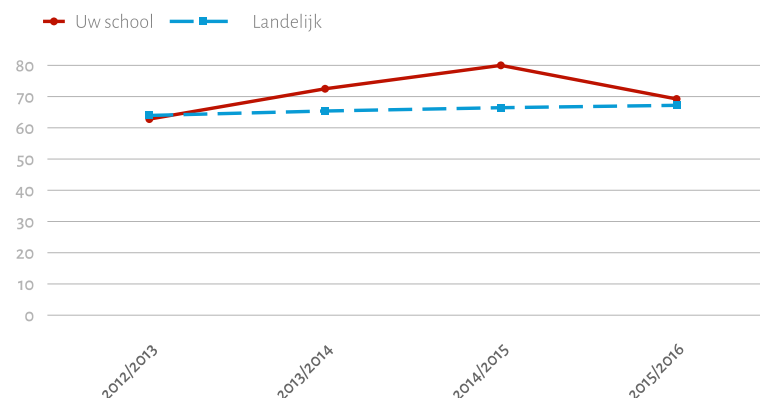
Figuur 8.1 Percentage oud-leerlingen dat in leerjaar 3 van het voortgezet onderwijs boven, op of onder het gegeven basisschooladvies zit, voor de samengevoegde uitstroomcohorten 2014/2015, 2015/2016 en 2016/2017

* Vanwege te kleine aantallen ($n \leq 5$) worden geen cijfers gepresenteerd.

Figuur 8.1 toont het percentage oud-leerlingen dat in het derde leerjaar van het voortgezet onderwijs een opleiding volgt die hoger is dan het gegeven advies, het percentage oud-leerlingen dat een opleiding volgt gelijk aan het gegeven basisschooladvies en het percentage oud-leerlingen dat een opleiding volgt op een lager niveau dan het gegeven basisschooladvies. Uit de figuur blijkt dat na het verlaten van de basisschool, landelijk gezien 20% in het derde leerjaar op een niveau

¹⁴Voor de bepaling van onder, op of boven het gegeven basisschooladvies zitten hanteren we de definitie van de Inspectie van het Onderwijs. Zie Bijlage 4 voor de toelichting.

zit boven het gegeven basisschooladvies en 67% op het basisschooladvies. Landelijk zit 13% na drie jaar op een lager niveau dan het niveau van het gegeven basisschooladvies. Van uw school zit 26% van uw oud-leerlingen na drie jaar boven het gegeven basisschooladvies. Dit is hoger dan de voorspelde referentiewaarde, en tevens hoger dan het landelijk gemiddelde. 69% van uw oud-leerlingen volgt een opleiding op het gegeven basisschooladvies. Dit percentage is ongeveer even hoog als de voorspelde referentiewaarde en tevens ongeveer even hoog als het landelijk gemiddelde.

Figuur 8.2 Trend in het percentage oud-leerlingen dat in leerjaar 3 van het voortgezet onderwijs een opleiding doet die overeenkomt met het gegeven basisschooladvies, voor de uitstroomcohorten 2012/2013 t/m 2015/2016¹⁵

In **Figuur 8.2** wordt de trend van het percentage oud-leerlingen in het voortgezet onderwijs gepresenteerd, dat in het derde leerjaar van het voortgezet onderwijs nog steeds een opleiding volgt die overeenkomt met het gegeven basisschooladvies.¹⁶ We laten de cijfers van vier achtereenvolgende jaren zien om u een beeld te geven van de ontwikkelingen op de langere termijn. Het landelijk percentage oud-leerlingen dat een opleiding volgt dat overeenkomt met het schooladvies is licht gestegen van 64% naar 67%. In de figuur is te zien in hoeverre uw school afwijkt

¹⁵Het betreft hier driejaarsgemiddelden, voor meer informatie zie Bijlage 4. Als er informatie over uw school ontbreekt in de trendfiguur kan dat zijn omdat er geen gegevens beschikbaar zijn voor uw school of omdat er minder dan zes leerlingen zijn waarop het percentage is gebaseerd.

¹⁶In Bijlage 4 leggen we uit hoe we dit berekend hebben.

van de landelijke trend.

Het advies is altijd een momentopname. Leerlingen maken na de eindtoets belangrijke ontwikkelingen door die bepalend zijn voor hun succes. Op zichzelf is het dus niet vreemd dat er afwijkingen zijn van het advies. Wel van belang is of uw school daar sterk boven of onder zit en wat de trend is.

Wanneer uw school duidelijk afwijkt, kan dat aanleiding zijn om te overleggen met andere basisscholen en scholen in het voortgezet onderwijs. Geldt die afwijking specifiek voor uw school en niet voor andere basisscholen? Dan is het wellicht zinvol om het eigen adviesbeleid tegen het licht te houden. Of komt dit meer algemeen voor en heeft dit iets te maken met het selectiebeleid van scholen voor voortgezet onderwijs? In beide gevallen geeft deze informatie handvatten om de aansluiting tussen het basisonderwijs en voortgezet onderwijs te bespreken.

Box 8.1 Welke kenmerken versterken de kans om te hoge of te lage adviezen te krijgen?

Wanneer een leerling een te hoog basisschooladvies heeft gekregen, betekent dit dat deze leerling drie jaar later op een lager niveau zit in het voortgezet onderwijs dan verwacht. Welke leerlingen hebben een grotere kans om een te hoog advies te krijgen?

- Leerlingen wonend in een huishouden zonder juridische ouders hebben een grotere kans dan leerlingen die in een tweeloudergezin wonen
- Jongens hebben een grotere kans
- Leerlingen zonder migratieachtergrond hebben een grotere kans dan leerlingen met een eerstegeneratie niet-westerse migratieachtergrond

- Leerlingen op scholen met een gemengde grondslag hebben een grotere kans dan leerlingen op scholen met een openbare grondslag
- Hoe lager het percentage leerlingen afkomstig uit gezinnen met een hoog inkomen, des te groter de kans
- Leerlingen op scholen met een openbare grondslag hebben een grotere kans dan leerlingen op scholen met een algemeen bijzondere grondslag

Welke leerlingen hebben een grotere kans om een te laag advies te krijgen?

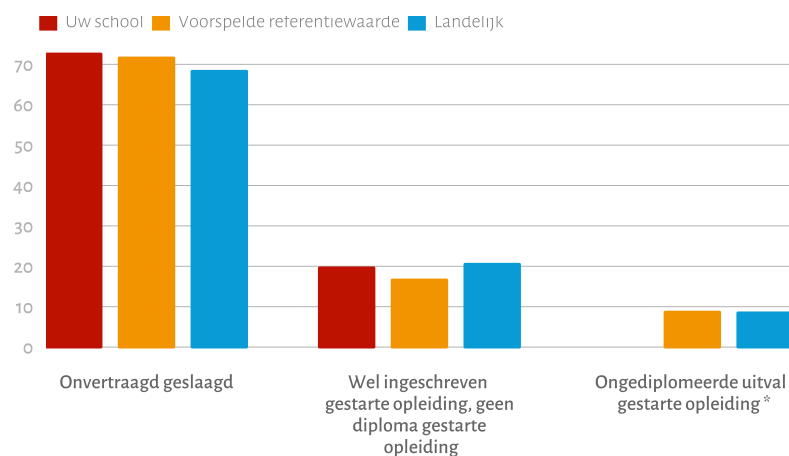
- Leerlingen met een eerstegeneratie (niet-)westerse migratieachtergrond hebben een grotere kans dan leerlingen zonder migratieachtergrond
- Meisjes hebben een grotere kans

- Leerlingen op scholen met een gemengde grondslag hebben een grotere kans dan leerlingen op scholen met een openbare grondslag
- Leerlingen op scholen in een niet-stedelijk gebied hebben een grotere kans dan leerlingen op scholen in een matig of zeer sterk stedelijk gebied ●

9 SUCCES IN HET VOORTGEZET ONDERWIJS: PRESTATIES EN UITVAL

Hoe goed presteren uw oud-leerlingen in het voortgezet onderwijs? En hoe goed doen ze het in vergelijking met leerlingen van andere scholen?

Figuur 9.1 Percentage oud-leerlingen dat de gestarte vervolgopleiding binnen de nominale opleidingsduur heeft afgerond, nog bezig is of ongediplomeerd de gestarte opleiding heeft verlaten, voor de samengevoegde uitstroomcohorten 2010/2011, 2011/2012 en 2012/2013¹⁷

* Vanwege te kleine aantallen ($n \leq 5$) worden geen cijfers gepresenteerd.

Figuur 9.1 toont het percentage leerlingen dat het voortgezet onderwijs zonder vertraging heeft afgerond met een diploma, na de nominale opleidingsduur nog staat ingeschreven in de opleiding zonder een diploma te hebben gehaald of de gestarte opleiding heeft verlaten zonder diploma. Landelijk gezien haalt 68% binnen de nominale opleidingsduur een diploma in het voortgezet onderwijs. 21% staat na de nominale opleidingsduur van de opleiding nog steeds ingeschreven maar heeft nog geen diploma gehaald. Dit kan bijvoorbeeld voor komen als leerlingen zijn blijven zitten. 8% van de leerlingen heeft ongediplomeerd de gestarte opleiding verlaten, dit kunnen leerlingen zijn die ongediplomeerd het

voortgezet onderwijs hebben verlaten of tussentijds de opleiding hebben verlaten als op- of afstromer.

Van uw oud-leerlingen haalt 73% binnen de nominale studietijd een diploma in het voortgezet onderwijs. Dit is ongeveer even hoog als de voorspelde referentiewaarde en tevens ongeveer even hoog als het landelijk gemiddelde. Van uw oud-leerlingen is 20% een vervolgopleiding gaan doen, maar heeft (nog) geen diploma gehaald. Dit percentage ligt ongeveer even hoog als de voorspelde referentiewaarde en tevens ongeveer even hoog als het landelijk gemiddelde.

Box 9.1 Welke kenmerken versterken de kans om een diploma in het voortgezet onderwijs zonder vertraging te behalen?

Er zijn een heleboel kenmerken die het onvertraagd behalen van een diploma in het voortgezet onderwijs beïnvloeden, zowel leerling- als schoolkenmerken. Hieronder worden de belangrijkste leerling- en schoolkenmerken beschreven die de kans op het onvertraagd behalen van een diploma in het vo versterken.

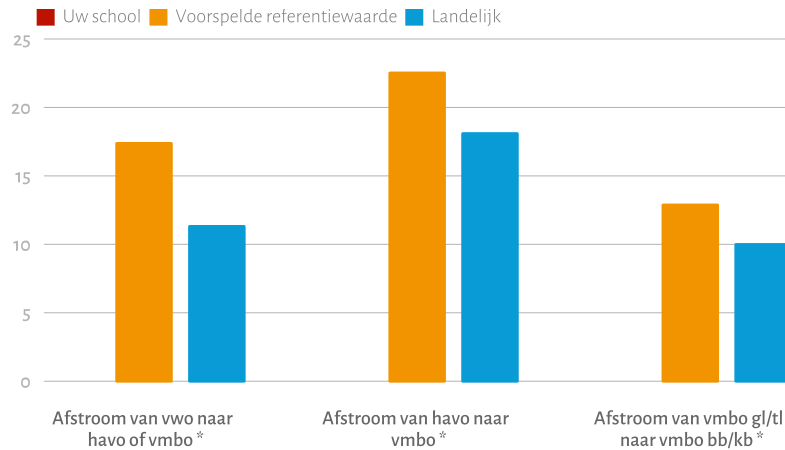

- Meisjes hebben een grotere kans
- Leerlingen zonder migratieachtergrond hebben een grotere kans dan leerlingen met een eerste generatie (niet-) westerse migratieachtergrond

- Leerlingen op scholen met een gemengde grondslag hebben een grotere kans dan leerlingen op scholen met een openbare grondslag
- Hoe hoger het percentage leerlingen afkomstig uit gezinnen met een hoog vermogen, des te groter de kans
- Hoe hoger het percentage leerlingen afkomstig uit gezinnen met een hoog inkomen, des te groter de kans

¹⁷ Het meetmoment voor de gestarte opleiding is drie jaar na het verlaten van de basisschool.

Figuur 9.2 Percentage leerlingen dat is afgestroomd naar een lager niveau in de eerste drie jaren na de basisschool, voor de samengevoegde uitstroomcohorten 2014/2015, 2015/2016 en 2016/2017

* Vanwege te kleine aantallen ($n \leq 5$) worden geen cijfers gepresenteerd.

Soms veranderen leerlingen van niveau omdat ze het niveau van hun eerst gekozen opleiding niet aankunnen. Ze gaan dan een opleiding op een lager niveau volgen (afstroom). **Figuur 9.2** laat de afstroompercentages zien van oud-leerlingen van basisscholen. Landelijk stroomt 11% van de oorspronkelijke doorstromers op vwo af naar havo of vmbo. Van de oorspronkelijke doorstromers op havo stroomt 18% af naar vmbo en van de oorspronkelijke doorstromers op vmbo gl/tl stroomt 10% af naar vmbo bb/kb.

Box 9.2 Welke kenmerken beïnvloeden de kans om tussentijds op en af te stromen in het voortgezet onderwijs?

Wanneer leerlingen niet op het juiste onderwijsniveau zitten, kunnen zij tussentijds af- of opstromen. Welke leerling- en schoolkenmerken vergroten de kans om tussentijds op te stromen?

- Meisjes hebben een grotere kans
- Leerlingen met een eerste generatie niet-westerse migratieachtergrond hebben een grotere kans dan leerlingen zonder migratieachtergrond
- Leerlingen wonend in een tweeoudergezin hebben een grotere kans dan leerlingen die wonen in een huishouden zonder juridische ouders

- Leerlingen op scholen in een niet-stedelijk gebied hebben een grotere kans dan leerlingen op scholen in een matig of sterk stedelijk gebied
- Hoe hoger het percentage leerlingen afkomstig uit hoge inkomensgezinnen, des te groter de kans

Welke kenmerken vergroten de kans op afstroom?

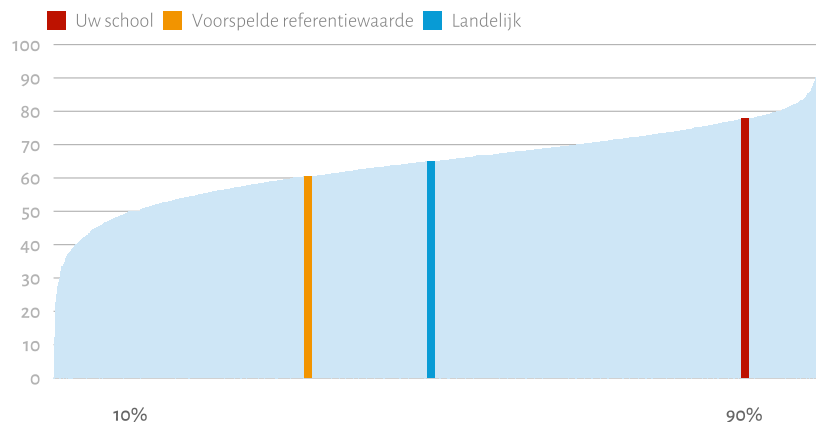
- Gewicht leerlingen hebben een grotere kans
- Jongens hebben een grotere kans
- Leerlingen wonend in een huishouden zonder juridische ouders hebben een grotere kans dan leerlingen die in een tweeoudergezin wonen

- Leerlingen op scholen in een niet-stedelijk gebied hebben een grotere kans dan leerlingen op scholen in een weinig stedelijk gebied
- Hoe lager het percentage leerlingen afkomstig uit hoge inkomensgezinnen, des te groter de kans
- Leerlingen op scholen met een openbare grondslag hebben een grotere kans dan leerlingen op scholen met een gemengde grondslag ●

10 VOORSPELLINGSKRACHT VAN EINDTOETS EN SCHOOLADVIES

Hoe voorspellend zijn het basisschooladvies en de eindtoetsscores voor het succes van leerlingen in het voortgezet onderwijs? En hoe verhoudt die voorspellende waarde zich tot het landelijk gemiddelde? Deze vragen zijn interessant, omdat de voorspellende waarde van de advisering wellicht iets zegt over de kwaliteit van het gehanteerde beoordelingsbeleid. De aanname is: hoe groter de voorspelde waarde van de advisering van uw (oud-)leerlingen is voor hun succes in vervolgoopleidingen, hoe beter de kwaliteit van uw beoordelingsbeleid.

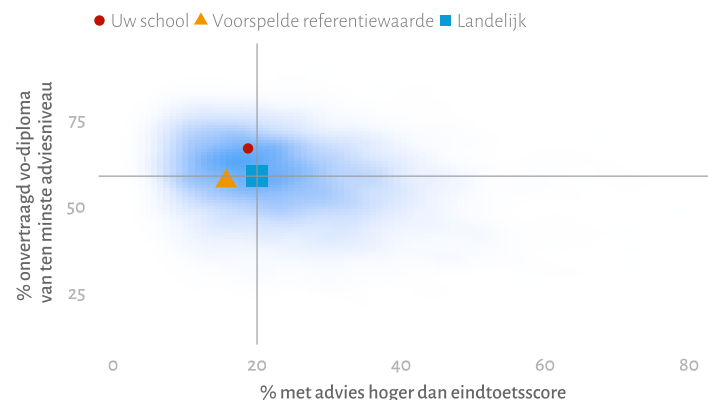

Figuur 10.1 Percentage leerlingen dat een diploma heeft behaald dat overeenkomt met het basisschooladvies, voor de samengevoegde uitstroomcohorten 2009/2010, 2010/2011 en 2011/2012¹⁸

In **Figuur 10.1** presenteren we het percentage oud-leerlingen dat een diploma heeft behaald, dat overeenkomt met het gegeven basisschooladvies. In de figuur worden de scores van alle scholen in oplopende volgorde gezet, waarbij het percentage voor uw school, de voorspelde referentiewaarde en het landelijk gemiddelde apart worden uitgelicht. Het landelijk percentage leerlingen dat een diploma heeft behaald dat overeenkomt met het niveau van het basisschooladvies, ligt op 65%.

¹⁸De toelichting op de wijze waarop deze indicator berekend is, vindt u in Bijlage 4.

Op uw school is dit 78%. Dit percentage ligt hoger dan de voorspelde referentiewaarde, en tevens hoger dan het landelijk gemiddelde.

Figuur 10.2 Relatie tussen advies en rendement: percentage advies dat hoger is dan de eindtoetsscore en het percentage onvertraagd vo-diploma van ten minste het geadviseerde niveau, voor de samengevoegde uitstroomcohorten 2010/2011, 2011/2012 en 2012/2013¹⁹

In **Figuur 10.2** wordt het verband getoond tussen het onvertraagd behalen van diploma's in het voortgezet onderwijs van ten minste het niveau van het basisschooladvies en het percentage adviezen dat hoger ligt dan de eindtoetsscore. Via een heatmap laten we u de verdeling van alle basisscholen zien. Deze heatmap heeft verschillende kleurengadaties: hoe donkerder de kleur blauw is, des te meer scholen er zich op die plek van het kwadrant bevinden. Op de horizontale as staat in welke mate het gegeven basisschooladvies hoger ligt dan de eindtoetsscore. Het landelijk gemiddelde bedraagt 20%. Op de verticale as staat het percentage leerlingen dat onvertraagd een diploma heeft gehaald in het voortgezet onderwijs op een niveau dat hoger of gelijk is aan het gegeven advies. Het landelijk gemiddelde bedraagt 59%. In de figuur vormt het landelijk gemiddelde het snijpunt van de horizontale en verticale as.

¹⁹Het percentage is gebaseerd op leerlingen die een diploma hebben behaald dat overeenkomt met of hoger is dan het basisschooladvies. Figuur 10.1 is alléén gebaseerd op leerlingen die een diploma hebben behaald dat overeenkomt met het basisschooladvies.

De vraag is of er een relatie bestaat tussen het aannemen van leerlingen met een hoger advies dan de eindtoetsscore en het onvertraagd halen van het vo-diploma van ten minste adviesniveau: de verwachting is dat hoe vaker de basisschooladviezen boven de eindtoetsscore liggen, des te lager het percentage onvertraagd geslaagden zal zijn in het voortgezet onderwijs. En andersom: hoe strenger de basisschooladviezen zijn, des te hoger zal het percentage onvertraagd geslaagden zijn in het voortgezet onderwijs.

De figuur laat zien dat deze relatie er voor zo'n 40% van de scholen niet lijkt te zijn. Voor ongeveer 24% van de basisscholen geldt dat ze hun leerlingen adviseren een hoger niveau te volgen dan verwacht op basis van de eindtoetsscore en dat die leerlingen relatief gezien toch vaak onvertraagd slagen in het voortgezet onderwijs (de scholen in het kwadrant rechtsboven). Voor 16% van de scholen geldt juist het omgekeerde: ze adviseren relatief streng en toch doen hun leerlingen er langer over om hun diploma te halen in het voortgezet onderwijs (de scholen in het kwadrant linksonder). Daarnaast zijn er scholen waar wel sprake is van een trade-off. Ongeveer 33% van de scholen biedt kansen: er zijn veel adviezen hoger dan de eindtoetsscore, maar dit gaat ten koste van het rendement: de leerlingen halen relatief minder vaak onvertraagd een diploma in het voortgezet onderwijs (de scholen in het kwadrant rechtsonder). 26% van de scholen kan omschreven worden als een school die relatief lage adviezen geeft, maar daarna haalt een groot deel van de leerlingen wel onvertraagd een diploma in het voortgezet onderwijs (scholen in het kwadrant linksboven). Het kan voorkomen dat een school dermate dicht op een as ligt dat de school niet ingedeeld is in een van de vier kwadranten.

Uw school kan omschreven worden als een school die ongeveer even vaak als het landelijk gemiddelde hogere adviezen geeft ten opzichte van de eindtoetsscore, en een percentage onvertraagd geslaagden in het voortgezet onderwijs kent dat ongeveer gelijk ligt aan het landelijk gemiddelde. Uw school geeft ongeveer even vaak hogere adviezen als de voorspelde referentiewaarde. Daarnaast ligt het percentage leerlingen dat onvertraagd een diploma op het voortgezet onderwijs haalt op uw school hoger dan de voorspelde referentiewaarde.

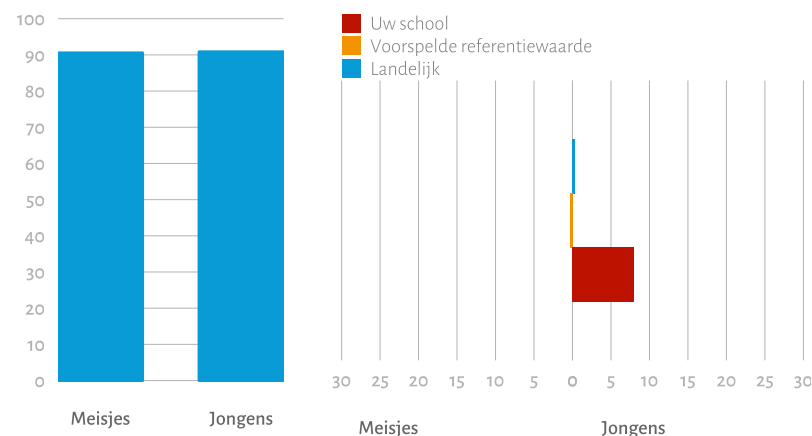

11 SOCIALE VERSCHILLEN

In hoeverre bestaan er sociale verschillen in schoolprestaties tussen de leerlingen op uw school en in het vervolgonderwijs? Zijn er sociale verschillen tussen leerlingen die onvertraagd de basisschool afronden of tussen leerlingen die doorstromen naar het havo/vwo? Daarover gaan de volgende figuren. In de figuren wordt voor twee indicatoren bekeken wat de verschillen tussen groepen leerlingen zijn, namelijk: het percentage leerlingen dat onvertraagd de basisschool doorloopt en het percentage leerlingen dat doorstroomt naar havo/vwo. De leerlingen zijn ingedeeld op basis van geslacht, migratieachtergrond en huishoudinkomen. De figuren tonen de verschillen voor deze groepen voor uw school, de voorspelde referentiewaarde en het landelijke gemiddelde.

Vanwege privacyregels presenteren wij geen absolute percentages over uw school die betrekking hebben op de aangeduide groepen. Daarom staan in dit hoofdstuk verschillen tussen de groepen centraal. Echter, om toch een indicatie te geven van de absolute percentages worden op landelijk niveau niet alleen de verschillen maar ook de absolute percentages gepresenteerd.

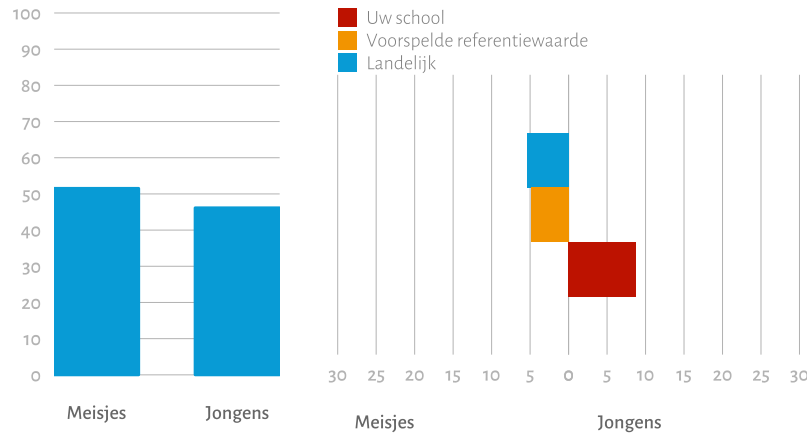
Geslacht

Figuur 11.1 Landelijke percentages en verschillen voor jongens en meisjes die onvertraagd het basisonderwijs hebben afgerond vanaf groep 3, voor de samengevoegde instroomcohorten 2011/2012, 2012/2013 en 2013/2014

Figuur 11.1 toont aan de linkerzijde de landelijke percentages met betrekking tot het onvertraagd afronden van het basisonderwijs op basis van geslacht. Landelijk blijkt dat, gemeten vanaf leerjaar 3 90,6% van de meisjes onvertraagd het basisonderwijs afrondt tegenover 90,9% van de jongens. De verschillen score bedraagt dus 0,3 % in het voordeel van jongens. Dit percentage is ook te zien in de rechterzijde van Figuur 11.1 waar verder ook de verschillen scores staan weergegeven voor uw school en de voorspelde referentiewaarde.

Voor uw school is dit verschil 8,0% in het voordeel van jongens. Dit betekent dat meisjes minder vaak onvertraagd het basisonderwijs afronden vergeleken met jongens. In tegenstelling tot het landelijke beeld is er op uw school wel een verschil. In tegenstelling tot de voorspelde referentiewaarde is er op uw school wel een verschil en ronden jongens vaker onvertraagd het basisonderwijs af dan meisjes.

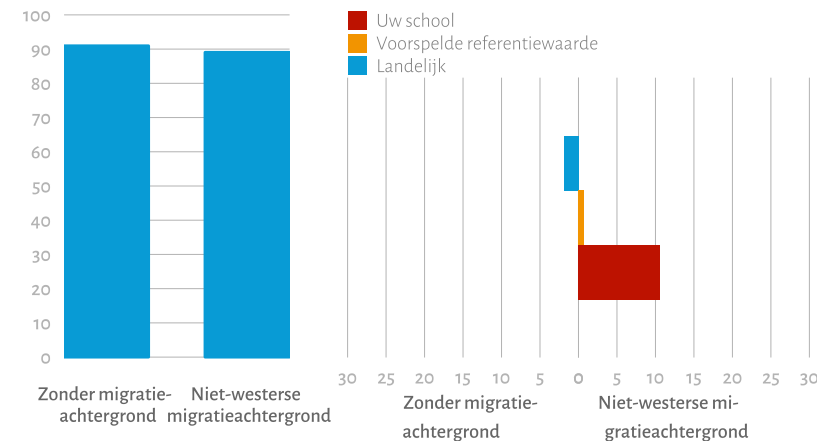

Figuur 11.2 Landelijke percentages en verschillen voor jongens en meisjes die zijn doorgestroomd naar havo of vwo, voor de samengevoegde uitstroomcohorten 2014/2015, 2015/2016 en 2016/2017

Figuur 11.2 toont aan de linkerkant de landelijke percentages met betrekking tot doorstroming naar havo of vwo op basis van geslacht. Landelijk blijkt dat 51,5% van de meisjes doorstroomt naar havo of vwo tegenover 46,2% van de jongens. De verschillen bedraagt dus 5,4% in het voordeel van meisjes. Dit percentage is ook te zien in de rechterkant van Figuur 11.2 waar verder ook de verschillen staan weergegeven voor uw school en de voorspelde referentiewaarde.

Voor uw school is dit verschil 8,7% in het voordeel van jongens. Dit betekent dat meisjes minder vaak doorstromen naar havo of vwo vergeleken met jongens. Dit is tegengesteld aan het landelijke beeld. In tegenstelling tot de verwachting op basis van de voorspelde referentiewaarde stromen op uw school jongens juist vaker door naar havo of vwo dan meisjes.

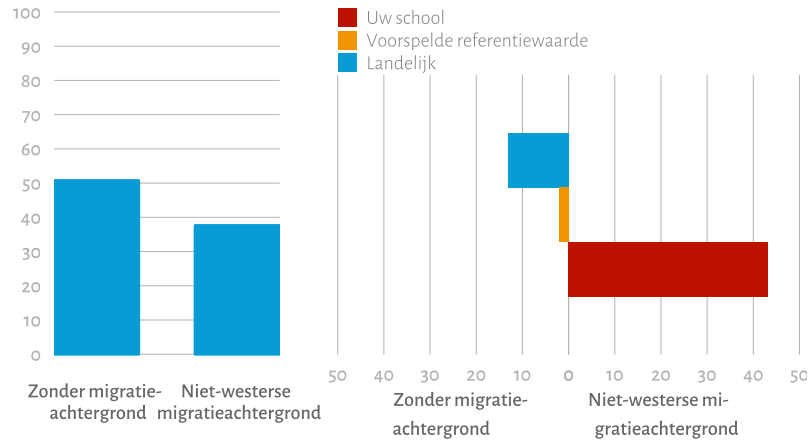
Migratieachtergrond

Figuur 11.3 Landelijke percentages en verschillen voor leerlingen zonder en met een niet-westerse migratieachtergrond die onvertraagd het basisonderwijs hebben afgerond vanaf groep 3, voor de samengevoegde instroomcohorten 2011/2012, 2012/2013 en 2013/2014

Figuur 11.3 toont aan de linkerkant de landelijke percentages met betrekking tot het onvertraagd afronden van het basisonderwijs op basis van migratieachtergrond. Landelijk blijkt dat, gemeten vanaf leerjaar 3, 91,0% van de leerlingen zonder migratieachtergrond onvertraagd het basisonderwijs afrondt tegenover 89,1% van de leerlingen met een niet-westerse migratieachtergrond. De verschillen bedraagt dus 1,9% in het voordeel van leerlingen zonder migratieachtergrond. Dit percentage is ook te zien in de rechterkant van Figuur 11.3 waar verder ook de verschillen staan weergegeven voor uw school en de voorspelde referentiewaarde.

Voor uw school is dit verschil 10,5% in het voordeel van leerlingen met een niet-westerse migratieachtergrond. Dit betekent dat leerlingen zonder migratieachtergrond minder vaak onvertraagd het basisonderwijs afronden vergeleken met leerlingen met een niet-westerse migratieachtergrond. Dit is tegengesteld aan het landelijke beeld. In tegenstelling tot de voorspelde referentiewaarde is er op uw school wel een verschil en ronden leerlingen met een niet-westerse migratieachtergrond vaker onvertraagd het basisonderwijs af.

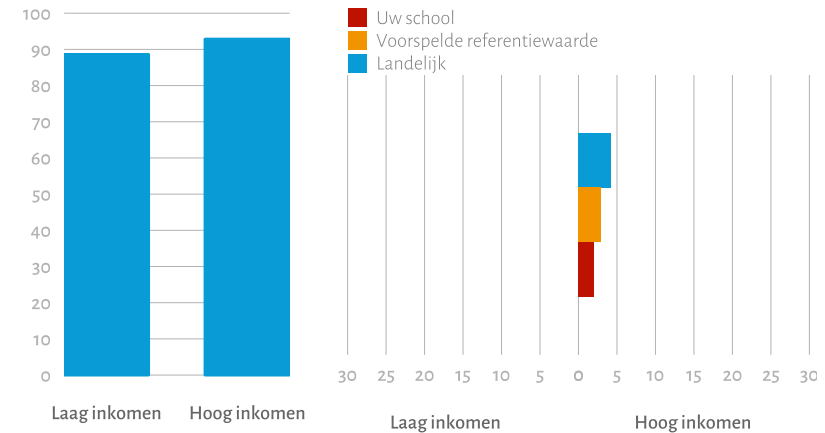

Figuur 11.4 Landelijke percentages en verschillen voor leerlingen zonder en met een niet-westerse migratieachtergrond die zijn doorgestroomd naar havo of vwo, voor de samengevoegde uitstroomcohorten 2014/2015, 2015/2016 en 2016/2017

Figuur 11.4 toont aan de linkerkant de landelijke percentages met betrekking tot doorstroming naar havo of vwo op basis van migratieachtergrond. Landelijk blijkt dat 50,8% van de leerlingen zonder migratieachtergrond doorstroomt naar havo of vwo tegenover 37,6% van de leerlingen met een niet-westerse migratieachtergrond. De verschillen score bedraagt dus 13,1% in het voordeel van leerlingen zonder migratieachtergrond. Dit percentage is ook te zien in de rechterkant van **Figuur 11.4** waar verder ook de verschillen scores staan weergegeven voor uw school en de voorspelde referentiewaarde.

Voor uw school is dit verschil 43,2% in het voordeel van leerlingen met een niet-westerse migratieachtergrond. Dit betekent dat leerlingen zonder migratieachtergrond minder vaak doorstromen naar havo of vwo vergeleken met leerlingen met een niet-westerse migratieachtergrond. Dit is tegengesteld aan het landelijke beeld. In tegenstelling tot de verwachting op basis van de voorspelde referentiewaarde stromen op uw school leerlingen met een niet-westerse migratieachtergrond juist vaker door naar havo of vwo dan leerlingen zonder migratieachtergrond.

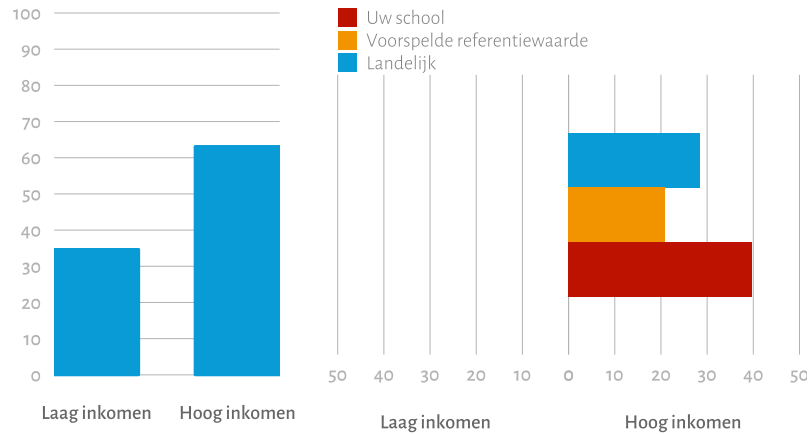
Huishoudinkomen

Figuur 11.5 Landelijke percentages en verschillen voor leerlingen uit gezinnen met relatief hoge en lage inkomens die onvertraagd het basisonderwijs hebben afgerond vanaf groep 3, voor de samengevoegde instroomcohorten 2011/2012, 2012/2013 en 2013/2014

Figuur 11.5 toont aan de linkerkant de landelijke percentages met betrekking tot het onvertraagd afronden van het basisonderwijs op basis van huishoudinkomen. Landelijk blijkt dat, gemeten vanaf leerjaar 3, 88,6% van de leerlingen uit gezinnen met relatief lage inkomens onvertraagd het basisonderwijs afrondt tegenover 92,8% van de leerlingen uit gezinnen met relatief hoge inkomens. De verschillen score bedraagt dus 4,2% in het voordeel van leerlingen uit gezinnen met relatief hoge inkomens. Dit percentage is ook te zien in de rechterkant van **Figuur 11.5** waar verder ook de verschillen scores staan weergegeven voor uw school en de voorspelde referentiewaarde.

Voor uw school is dit verschil 2,0% in het voordeel van leerlingen uit gezinnen met relatief hoge inkomens. Dit betekent dat leerlingen uit gezinnen met relatief lage inkomens minder vaak onvertraagd het basisonderwijs afronden vergeleken met leerlingen uit gezinnen met relatief hoge inkomens. Dit is vergelijkbaar met het landelijke beeld. Uit de voorspelde referentiewaarde blijkt dat op uw school, zoals verwacht leerlingen uit gezinnen met relatief hoge inkomens vaker onvertraagd het basisonderwijs afronden dan leerlingen uit gezinnen met relatief lage inkomens.

Figuur 11.6 Landelijke percentages en verschillen voor leerlingen uit gezinnen met relatief hoge en lage inkomens die doorgestroomd zijn naar havo of vwo, voor de samengevoegde *uitstroomcohorten* 2014/2015, 2015/2016 en 2016/2017

Figuur 11.6 toont aan de linkerzijde de landelijke percentages met betrekking tot doorstroming naar havo of vwo op basis van huishoudinkomen. Landelijk blijkt dat 34,7% van de leerlingen uit gezinnen met relatief lage inkomens doorstroomt naar havo of vwo tegenover 63,1% van de leerlingen uit gezinnen met relatief hoge inkomens. De verschillen bedraagt dus 28,5% in het voordeel van leerlingen uit gezinnen met relatief hoge inkomens. Dit percentage is ook te zien in de rechterzijde van Figuur 11.6 waar verder ook de verschillen staan weergegeven voor uw school en de voorspelde referentiewaarde.

Voor uw school is dit verschil 39,7% in het voordeel van leerlingen uit gezinnen met relatief hoge inkomens. Dit betekent dat leerlingen uit gezinnen met relatief lage inkomens minder vaak doorstromen naar havo of vwo vergeleken met leerlingen uit gezinnen met relatief hoge inkomens. Dit is vergelijkbaar met het landelijke beeld. Uit de voorspelde referentiewaarde blijkt dat op uw school, zoals verwacht leerlingen uit gezinnen met relatief hoge inkomens vaker doorstromen naar havo of vwo dan leerlingen uit gezinnen met relatief lage inkomens.

BIJLAGE 1 BEREKENING VOORSPELDE REFERENTIEWAARDE

De voorspelde referentiewaarde is een score die specifiek voor uw school is aangemaakt door rekening te houden met een aantal kenmerken van uw leerlingenpopulatie en kenmerken van de school zelf. De scores zijn berekend op basis van de gegevens van alle Nederlandse basisscholen (brin-vestiging), waarbij we berekenen hoe een school zou scoren die wat betreft de volgende kenmerken precies hetzelfde is als uw school. Het gaat om de volgende leerlingenpopulatiekenmerken op uw school:

- Het percentage leerlingen met een niet-westerse migratieachtergrond
- Het percentage leerlingen uit eenpersoonshuishoudens
- Het percentage meisjes
- Het percentage leerlingen waarvan de vader werkt
- Het percentage leerlingen waarvan de moeder werkt
- De gemiddelde gezinsgrootte
- Het percentage leerlingen uit huishoudens met een laag inkomen (laagste 40%)
- Het percentage leerlingen uit huishoudens met een hoog inkomen (hoogste 40%)
- Het percentage leerlingen uit huishoudens met een laag eigen vermogen (laagste 40%)
- Het percentage leerlingen uit huishoudens met een hoog eigen vermogen (hoogste 40%)

We houden ook rekening met de volgende schoolkenmerken:

- Schoolgrootte
- Grondslag: openbaar, algemeen bijzonder, confessioneel bijzonder, gemengd
- Stedelijkheid van de vestigingsplaats

Door middel van een regressievergelijking van scholen wordt de meest waarschijnlijke score voor uw school berekend. De voorspelde referentiewaarde gaat dus puur uit van deze kenmerken.

Waarom is dat van belang? Stel uw school scoort hoger dan het landelijk gemiddelde op zittenblijven. Dan wilt u waarschijnlijk weten of dat op basis van kenmerken van uw leerlingenpopulatie- en schoolkenmerken ook verwacht zou kunnen worden. Door te vergelijken met de voorspelde referentiewaarde wordt hiermee rekening gehouden.

Een uitgebreide technische uitleg over de gebruikte methodiek (regressievergelijkingen) om de referentieschool te berekenen vindt u op onze website www.nationaalcohortonderzoek.nl. ●

BIJLAGE 2 BEREKENING INFOBOXEN

De informatie die weergegeven wordt in de infoboxen is gebaseerd op een logistische regressievergelijking waarmee wordt vastgesteld in welke mate leerlingen een kans hebben op een bepaalde uitkomstmaat (bv. zittenblijven). Het relatieve belang wordt vastgesteld door de sterkte van de samenhang tussen kenmerken en uitkomsten te vergelijken. De volgende leerlingkenmerken hebben we meegenomen in de analyse:

- Geslacht
- Migratieachtergrond: we onderscheiden leerlingen zonder migratieachtergrond, eerste- en tweedegeneratiemigranten uit westerse herkomstlanden en eerste- en tweedegeneratiemigranten uit niet-westerse herkomstlanden
- Gewichtenleerling
- Huishoudsamenstelling: we onderscheiden huishoudens waar twee volwassenen aanwezig zijn (twee juridische ouders, of een juridische ouder met een partner), huishoudens waar één juridische ouder woont en huishoudens zonder juridische ouders
- Werkstatus vader: we onderscheiden actief op arbeidsmarkt, ontvanger uitkering en inactief
- Werkstatus moeder: we onderscheiden actief op arbeidsmarkt, ontvanger uitkering en inactief
- Gezinsgrootte: aantal broers/zussen
- Hoog huishoudinkomen: leerlingen die behoren tot de 40% huishoudens met de hoogste inkomens
- Hoog vermogen: leerlingen die behoren tot huishoudens met 40% hoogste vermogens

We houden ook rekening met leerlingpopulatie- en schoolkenmerken:

- Het percentage gewichtenleerlingen
- Het percentage leerlingen uit eenpersoonshuishoudens
- Het percentage leerlingen uit huishoudens met een hoog inkomen (hoogste 40%)
- Het percentage leerlingen uit huishoudens met een hoog eigen vermogen (hoogste 40%)
- Schoolgrootte
- Grondslag: openbaar, algemeen bijzonder, confessioneel bijzonder, gemengd
- Stedelijkheid van de vestigingsplaats

Een uitgebreide technische uitleg vindt u op onze website

www.nationaalcohortonderzoek.nl. ●

BIJLAGE 3 OVERZICHT PERCENTAGES PER FIGUUR

		Uw school	Voorspelde referentie-waarde	Landelijk
Hfst. 3 F3.1	% migratieachtergrond - 2012/2013	5,00	n.v.t.	16,44
	% migratieachtergrond - 2013/2014	5,00	n.v.t.	16,63
	% migratieachtergrond - 2014/2015	5,00	n.v.t.	16,85
	% migratieachtergrond - 2015/2016	5,00	n.v.t.	17,13
	% migratieachtergrond - 2016/2017	7,25	n.v.t.	17,47
	% migratieachtergrond - 2017/2018	8,70	n.v.t.	17,82
	% migratieachtergrond - 2018/2019	8,02	n.v.t.	18,14
F3.2	% laag inkomen - 2012/2013	57,42	n.v.t.	39,22
	% laag inkomen - 2013/2014	56,56	n.v.t.	39,24
	% laag inkomen - 2014/2015	57,33	n.v.t.	39,27
	% laag inkomen - 2015/2016	59,73	n.v.t.	39,29
	% laag inkomen - 2016/2017	61,98	n.v.t.	39,27
	% laag inkomen - 2017/2018	62,84	n.v.t.	39,27
	% laag inkomen - 2018/2019	57,30	n.v.t.	39,36
F3.3	% eenoudergezin - 2012/2013	20,70	n.v.t.	14,29
	% eenoudergezin - 2013/2014	20,49	n.v.t.	14,60
	% eenoudergezin - 2014/2015	20,26	n.v.t.	14,95
	% eenoudergezin - 2015/2016	22,62	n.v.t.	15,36
	% eenoudergezin - 2016/2017	22,28	n.v.t.	15,76
	% eenoudergezin - 2017/2018	19,02	n.v.t.	16,17
	% eenoudergezin - 2018/2019	15,51	n.v.t.	16,29
Hfst. 4 F4.1	% versnellers	2,33	,82	n.v.t.
	% zittenblijvers	9,30	7,00	n.v.t.
	% speciaal onderwijs	,00	1,02	n.v.t.
	% overig	20,93	20,45	n.v.t.
F4.2	% onvertraagd basisschool afgerond	67,44	70,71	n.v.t.
	% zittenblijvers	9,30	7,00	6,49
Hfst. 5 F5.1	Gemiddelde eindtoetsscore	82,21	78,93	81,03
F5.2	Gemiddelde eindtoetsscore voor zittenblijvers	72,17	72,89	74,08
	Gemiddelde eindtoetsscore voor onvertraagden	83,07	80,63	81,86
	Gemiddelde eindtoetsscore voor versnellers	99,50	90,22	89,64
F5.3	Gemiddelde eindtoetsscore	82,21	n.v.t.	81,03
	% gewichtenleerlingen	10,53	n.v.t.	8,55
F5.4	% leerlingen - rekenen < 1F	5,26	8,64	6,79
	% leerlingen - rekenen 1F	39,47	47,07	42,68
	% leerlingen - rekenen 2F/1S	55,26	44,30	50,52
F5.5	% leerlingen - taalverzorging < 1F	,00	2,60	2,24
	% leerlingen - taalverzorging 1F	47,37	41,50	39,13
	% leerlingen - taalverzorging 2F	52,63	55,90	58,63

		Uw school	Voorspelde referentie-waarde	Landelijk
Hfst. 5 F5.6	% leerlingen - leesvaardigheid < 1F	2,63	1,27	1,27
	% leerlingen - leesvaardigheid 1F	10,53	24,90	21,19
	% leerlingen - leesvaardigheid 2F	86,84	73,84	77,54
Hfst. 6 F6.1	% enkelvoudige adviezen	81,58	73,55	73,48
	% tweevoudige adviezen	18,42	26,45	26,52
F6.2	% basisschooladvies vso/pro	,00	1,70	1,12
	% basisschooladvies vmbo bb	13,16	10,07	5,92
	% basisschooladvies vmbo bb/kb	2,63	5,58	3,54
	% basisschooladvies vmbo kb	2,63	14,46	9,15
	% basisschooladvies vmbo kb/gl/tl	,00	4,86	3,76
	% basisschooladvies vmbo gl/tl	39,47	20,74	17,76
	% basisschooladvies vmbo gl/tl/havo	5,26	8,89	8,94
	% basisschooladvies havo	18,42	17,32	18,17
	% basisschooladvies havo/vwo	10,53	7,12	10,13
	% basisschooladvies vwo	7,89	9,38	20,93
F6.3	% eindtoetsscore < basisschooladvies	2,63	19,41	23,54
	% eindtoetsscore = basisschooladvies	52,63	52,36	58,16
	% eindtoetsscore > basisschooladvies	44,74	28,24	18,30
F6.4	% eindtoetsscore > basisschooladvies - 2012/2013	28,57	n.v.t.	16,63
	% eindtoetsscore > basisschooladvies - 2013/2014	,00	n.v.t.	16,02
	% eindtoetsscore > basisschooladvies - 2014/2015	13,33	n.v.t.	19,79
	% eindtoetsscore > basisschooladvies - 2015/2016	40,00	n.v.t.	16,51
	% eindtoetsscore > basisschooladvies - 2016/2017	42,86	n.v.t.	17,17
	% eindtoetsscore > basisschooladvies - 2017/2018	40,00	n.v.t.	17,17
	% eindtoetsscore > basisschooladvies - 2018/2019	50,00	n.v.t.	20,70
Hfst. 7 F7.1	% doorstroom naar vmbo + pro	43,59	n.v.t.	n.v.t.
	% doorstroom naar havo	*	n.v.t.	n.v.t.
	% doorstroom naar havo/vwo	38,46	n.v.t.	n.v.t.
	% doorstroom naar vwo	17,95	n.v.t.	n.v.t.
F7.2	% doorstroom naar pro	*	n.v.t.	1,76
	% doorstroom naar vmbo bb	*	n.v.t.	14,95
	% doorstroom naar vmbo kb	*	n.v.t.	28,31
	% doorstroom naar vmbo gl/tl	70,59	n.v.t.	54,98
F7.3	% doorstroom naar vmbo +pro	43,59	64,78	50,46
F7.4	% doorstroom naar havo	38,46	22,00	25,44
F7.5	% doorstroom naar vwo	17,95	13,22	24,09
Hfst. 8 F8.1	% oud-leerlingen onder basisschooladvies leerjaar 3	*	16,42	13,15
	% oud-leerlingen op basisschooladvies leerjaar 3	69,23	65,66	67,20
	% oud-leerlingen boven basisschooladvies leerjaar 3	25,64	17,93	19,65
F8.2	% trend overeenkomst basisschooladvies met vo-niveau leerjaar 3 - 2012/2013	62,79	n.v.t.	63,95
	% trend overeenkomst basisschooladvies met vo-niveau leerjaar 3 - 2013/2014	72,50	n.v.t.	65,38
	% trend overeenkomst basisschooladvies met vo-niveau leerjaar 3 - 2014/2015	80,00	n.v.t.	66,44
	% trend overeenkomst basisschooladvies met vo-niveau leerjaar 3 - 2015/2016	69,23	n.v.t.	67,20

		Uw school	Voorspelde referentie-waarde	Landelijk
Hfst. 9				
F9.1	% onvertraagd geslaagd vervolgopleiding	72,55	71,57	68,27
	% ingeschreven in vervolgopleiding, (nog) geen diploma	19,61	16,61	20,50
F9.2	% ongediplomeerde uitval gestarte vervolgopleiding	*	8,65	8,46
	% afstroom van vwo naar havo of vmbo	*	17,37	11,31
	% afstroom van havo naar vmbo	*	22,52	18,09
	% afstroom van vmbo gl/tl naar vmbo bb/kb	*	12,87	9,99
Hfst. 10				
F10.1	% onvertraagde diploma's dat overeenkomt met basisschooladvies	77,78	60,32	64,89
F10.2	% basisschooladvies > eindtoetsscore	18,75	15,72	20,00
	% onvertraagd vo-diploma van ten minste basisschooladviesniveau	66,67	57,25	58,67
Hfst. 11				
F11.1	% onvertraagd basisschool afgerond: meisjes	n.v.t.	n.v.t.	90,57
	% onvertraagd basisschool afgerond: jongens	n.v.t.	n.v.t.	90,86
	% verschil in onvertraagd basisschool afgerond: meisjes vs. jongens	8,04	-,31	,29
F11.2	% doorstroom havo/vwo: meisjes	n.v.t.	n.v.t.	51,54
	% doorstroom havo/vwo: jongens	n.v.t.	n.v.t.	46,16
	% verschil in doorstroom naar havo/vwo: meisjes vs. jongens	8,73	-4,89	-5,38
F11.3	% onvertraagd basisschool afgerond: zonder migratieachtergrond	n.v.t.	n.v.t.	90,96
	% onvertraagd basisschool afgerond: niet-westerse migratieachtergrond	n.v.t.	n.v.t.	89,06
	% verschil in onvertraagd basisschool afgerond: zonder vs. met migratieachtergrond	10,53	,68	-1,90
F11.4	% doorstroom havo/vwo: zonder migratieachtergrond	n.v.t.	n.v.t.	50,76
	% doorstroom havo/vwo: niet-westerse migratieachtergrond	n.v.t.	n.v.t.	37,62
	% verschil in doorstroom naar havo/vwo: zonder vs. met migratieachtergrond	43,24	-2,08	-13,15
F11.5	% onvertraagd basisschool afgerond: laag inkomen	n.v.t.	n.v.t.	88,61
	% onvertraagd basisschool afgerond: hoog inkomen	n.v.t.	n.v.t.	92,85
	% verschil in onvertraagd basisschool afgerond: laag vs. hoog inkomen	2,00	2,91	4,23
F11.6	% doorstroom havo/vwo: laag inkomen	n.v.t.	n.v.t.	34,66
	% doorstroom havo/vwo: hoog inkomen	n.v.t.	n.v.t.	63,11
	% verschil in doorstroom naar havo/vwo: laag vs. hoog inkomen	39,68	20,92	28,45

* Vanwege te kleine aantallen ($n \leq 5$) worden geen cijfers gepresenteerd.

** Er zijn geen gegevens voor uw school beschikbaar.

BIJLAGE 4 DATA EN BEWERKINGEN

Dit rapport is gemaakt in een beveiligde omgeving van het CBS waar gebruik is gemaakt van bestaande data. Dit betreft data over de onderwijsloopbanen van leerlingen uit BRON (DUO), aangevuld met achtergrondkenmerken van leerlingen afkomstig van het Sociaal Statistisch Bestand van het CBS (bv. sociale status, etnische herkomst) en kenmerken van scholen (bv. denominatie, schoolgrootte).

Het NCO gebruikt data afkomstig uit BRON. Deze registerbestanden kunnen fouten bevatten omdat leerlingen niet of verkeerd geregistreerd staan. Ten behoeve van dit rapport zijn sommige structurele fouten gecorrigeerd. Mocht dit voor uw school het geval zijn, dan staat dit vermeldt in de laatste opmerkingen van de inleiding.

De leerlingen die zijn meegenomen in dit rapport, zijn enkel leerlingen die ingeschreven staan in het regulier basisonderwijs. Hierbij sluiten we dus leerlingen uit die onderwijs volgen in het speciaal onderwijs.

Om de aansluiting tussen het basisonderwijs en het voortgezet onderwijs te berekenen, is gekeken naar het percentage leerlingen dat in het derde leerjaar of na drie jaar nog steeds een opleiding volgt overeenkomstig het gegeven basisschooladvies in groep 8 (*Hoofdstuk 8*). Op vergelijkbare wijze is het behaalde diploma vergeleken met het gegeven basisschooladvies (*Hoofdstuk 10*). Ook is het gegeven basisschooladvies vergeleken met het advies dat behoort bij de eindtoetsscore (*Hoofdstuk 6*). Voor deze berekeningen zijn beslisregels opgesteld die vergelijkbaar zijn met de definitie van de Inspectie van het Onderwijs:

- De vmbo gemengde en theoretische leerweg worden als één onderwijssoort beschouwd.
- De adviezen zijn bruikbaar wanneer deze niet breder zijn dan drie onderwijssoorten. Adviezen zoals vmbo basisberoepsgerichte leerweg t/m vwo worden zodoende buiten beschouwing gelaten.

- Bij adviezen bestaande uit drie onderwijssoorten, wordt gekeken naar het middelste advies. Bijvoorbeeld, bij een vmbo gl tl/havo/vwo advies wordt de leerling ingedeeld in de categorie havo.
- Bij dubbele adviezen zoals een havo/vwo advies, wordt gekeken naar het laagste advies, in dit geval havo.

In hoofdstuk 5 wordt gekeken naar de eindtoetsscores van leerlingen. Aangezien basisscholen in Nederland de mogelijkheid hebben om zelf de aanbieder van de eindtoets te kiezen, zijn deze resultaten niet een-op-een te vergelijken. De volgende beslisregels zijn opgesteld:

- Enkel de eindtoetsscores van de Centrale Eindtoets, IEP en Route8 die afgenomen zijn in groep 8 worden meegenomen.
- Leerlingen met eindtoetsscores in het register die buiten het score-interval liggen, worden niet meegenomen in de berekening van het driejaarsgemiddelden.
- Voor leerlingen die meerdere toetsen hebben gemaakt (omdat zij bijvoorbeeld zijn blijven zitten), wordt de meest recente eindtoetsafname meegenomen.
- Op een school waar eindtoetsen van verschillende aanbieders zijn afgenomen gedurende de drie jaren behorende bij het gemiddelde, wordt de meest recente eindtoets weergegeven. De informatie voor de jaren waarin een andere eindtoets is afgenomen, wordt dan voor deze berekening niet meegenomen. Het gemiddelde is dan dus niet gebaseerd op drie jaren.
- Het landelijke gemiddelde en de voorspelde referentiewaarde zijn berekend voor dezelfde soort eindtoets als die van de betreffende school.
- De voorspelde referentiewaarde en het landelijk gemiddelde van de referentieniveaus van de eindtoets (rekenen, taalverzorging en leesvaardigheid), zijn berekend voor dezelfde soort eindtoets als die van de betreffende school.

Bij meerdere figuren wordt gebruikt gemaakt van een zogenaamde driejaarsgemiddelde. Om de kans op een te klein aantal leerlingen te verminderen

en om uitspraken te kunnen doen over grotere groepen, is voor sommige indicatoren gebruik gemaakt van data uit drie opeenvolgende cohorten. Van deze drie opeenvolgende cohorten wordt een gemiddelde berekend. Hierbij is rekening gehouden met de grootte van de cohorten. Een groter cohort (met meer leerlingen) weegt evenredig zwaarder mee.

- Belangrijk: merk op dat bij de notatie van het driejaarsgemiddelde in de figuren alleen het middelste jaar wordt *weergegeven*. Gegevens van 2016/2017 worden dus gebaseerd op data van 2015/2016, 2016/2017 en 2017/2018.

Een uitgebreide technische uitleg vindt u op onze website

www.nationaalcohortonderzoek.nl. ●

NATIONAAL COHORTONDERZOEK ONDERWIJS

EEN INITIATIEF VAN HET

Bezoekadres: Laan van Nieuw Oost Indië 300,
2593 CE Den Haag

Postadres: Postbus 93461, 2509 AL Den Haag

Website: www.nationaalcohortonderzoek.nl

E-mail: info@nationaalcohortonderzoek.nl

Het NRO is een onderdeel van de Nederlandse
Organisatie voor Wetenschappelijk Onderzoek (NWO).
www.nro.nl